

4. Syntetické hodnocení regionálních rozdílů

V předchozích kapitolách jsme se věnovali postavení správních obvodů v Ústeckém kraji z pohledu celé škály ukazatelů. Až na výjimky se ovšem jednalo pouze o izolovaná hodnocení v rámci ukazatele nebo skupiny ukazatelů. Tato kapitola doplňuje tato podrobná hodnocení z předchozích kapitol o komplexní pohled a rozměr. Pomocí syntetických ukazatelů a statistických metod se zde kvantifikuje souhrnné postavení jednotlivých správních obvodů v rámci Ústeckého kraje a rovněž postavení Ústeckého kraje (jeho homogenity či heterogenity) v rámci České republiky.

4.1 Souhrnné postavení správních obvodů ORP (multikriteriální hodnocení)

CÍL KAPITOLY

Kvantifikace postavení správních obvodů obcí s rozšířenou působností v rámci Ústeckého kraje probíhá ve **čtyřech tématických oblastech**:

- demografické prostředí, sídelní struktura (**D**)
- sociální prostředí (**S**)
- ekonomické prostředí (**E**)
- infrastruktura, poloha, dostupnost a životní prostředí (**I**).

Cílem kapitoly je prostřednictvím souhrnných ukazatelů za jednotlivé správní obvody odpovědět na následující **otázky**:

- Jaké je postavení jednotlivých správních obvodů ORP v rámci Ústeckého kraje?
- Která území kraje se významně liší od průměru kraje? Existují v kraji výrazně problémové (zaostávající) oblasti?
- Změnilo se postavení jednotlivých obvodů ORP v posledních letech?

VÝBĚR UKAZATELŮ

V rámci kvantifikace postavení správních obvodů ORP v rámci kraje bylo posuzováno celkem **52 ukazatelů** rozříděných do výše uvedených **čtyř okruhů**. Pokud to bylo možné, byl pro posouzení postavení správního obvodu použit průměr dat za roky 2001-2005, dále byla využita jedinečná data např. ze sčítání lidu, domů a bytů a z nepravidelných šetření. Využity byly do značné míry i zdroje jiné než ČSÚ. Před samotným hodnocením byly vyloučeny další navržené ukazatele, u nichž korelační koeficient³⁸ v absolutní hodnotě přesáhl hodnotu 0,8 (stejný jev by mohl mít při ponechání závislých ukazatelů v souhrnném ukazateli několikanásobnou váhu).

Ukazatele byly vybírány na základě těchto principů:

- **úplnost a reprezentativnost**: co nejlepší pokrytí všech důležitých oblastí života obyvatel regionu analyzovaných v předchozích kapitolách publikace s důrazem na ty ukazatele, které charakterizují významné jevy a vykazují signifikantní regionální rozdíly
- **proporčnost** v rámci všech čtyř tématických oblastí
- **měřitelnost a náklady**: při výběru bylo přihlédnuto ke schopnosti kvantifikovat daný jev v optimální časové i finanční dostupnosti
- **jedinečnost** v rámci stejné tématické skupiny: pro tyto účely byla využita korelační analýza

³⁸ podle vzorce
$$r_{xy} = \frac{n \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2} \cdot \sqrt{n \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2}}$$
; byla použita funkce MS Excel =CORREL(pole1;pole2)

- **správnost:** smyslem principu je zařadit pouze ty ukazatele, které nejsou zatíženy výraznějším chybami, jež by upřednostňovaly některý z regionů oproti jiným; při konstrukci některých ukazatelů byly použity i odhady
- **srovnatelnost:** ukazatele byly konstruovány tak, aby co nejvíce eliminovaly odlišnou velikost jednotlivých obvodů ORP (výměra, počet obyvatel), popř. rozdílné věkové složení obyvatel (standardizace)
- **vypovídací schopnost:** data jsou posuzována v určitém kontextu; byly vybrány takové ukazatele, u kterých lze stanovit v daném tematickém okruhu směr působení (optimum) a které jsou interpretovatelné.

Seznam ukazatelů použitých v porovnání vnitroregionálních rozdílů na úrovni správních obvodů ORP s vysvětlivkami je uveden na konci kapitoly.

POSTUP HODNOCENÍ STAVU V LETECH 2001-2005

Za účelem zhodnocení postavení jednotlivých správních obvodů ORP v rámci Ústeckého kraje ve sledovaném období byl vypočten syntetický ukazatel za každý správní obvod a každý ze čtyř sledovaných okruhů. Souhrnný ukazatel je konstruován jako vážený průměr hodnocení, která jsou vyjádřena školními známkami od 1 do 5, za jednotlivé ukazatele v rámci okruhu. Hodnocení ve formě známky získá každý správní obvod pro každý ukazatel podle toho, do kterého z pentilů³⁹ mezi minimální a maximální hodnotou v kraji náleží hodnota ukazatele daného obvodu (s přihlédnutím ke směru působení ukazatele).

U každého ukazatele bylo stanoveno optimum, které souvisí se směrem působení ukazatele v rámci tematické skupiny. U ukazatelů, které působí v daném tematickém okruhu pozitivně, bylo jako optimum stanoveno maximum. Znamku „1“ tedy dostal ten obvod, jehož hodnoty se blížily maximu. V tabulce 4.1.1 jsou tyto ukazatele označeny znaménkem „+“. Naopak u ukazatelů s negativním směrem působení, u nichž platí „čím více, tím hůře“, bylo optimem minimum a známka „1“ byla přiřazena pentilu s nejnižšími hodnotami. Tyto ukazatele jsou v tabulce 4.1.1 označeny znaménkem „-“.

Váhy ukazatelů byly stanoveny metodou párového srovnávání⁴⁰, a to na dvou úrovních (expertní metoda). Na úrovni ČSÚ se stanovení vah zúčastnilo více než 50 pracovníků krajských správ a ústředí a dále bylo využito zkušeností 31 externích odborníků. Každý zpracovatel vyplnil pro každý okruh ukazatelů tabulky preferencí (2 = důležitější ukazatel, 1 = stejně důležitý nebo nelze určit, 0 = méně důležitý ukazatel). Tato subjektivní hodnocení byla zprůměrována v rámci obou skupin zpracovatelů (pracovníků ČSÚ a externistů) a následně i za obě tyto skupiny. Průměrné preference byly zaokrouhleny na 2 desetinná místa, aby došlo ke zjemnění určení důležitosti. Například hodnota preference 1,35 značí, že ukazatel byl oproti jinému ukazateli zhodnocen jako „o něco důležitější“. Váhy ukazatelů pak byly stanoveny jako podíl součtu preferencí pro daný ukazatel k součtu všech preferencí v daném okruhu ukazatelů.

Ukázka vypracování jedním zpracovatelem

	I1	I2	I3	I4	I5	I6	I7	I8	I9	I10	Σbí
I1		0	2	1	2	2	2	2	2	2	15
I2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	18
I3	0	0		2	2	2	2	2	2	2	14
I4	1	0	0		2	2	0	2	2	2	11
I5	0	0	0	0		1	0	1	0	1	3
I6	0	0	0	0	1		0	2	0	2	5
I7	0	0	0	2	2	2		2	2	2	12
I8	0	0	0	0	1	0	0		0	2	3
I9	0	0	0	0	2	2	0	2		2	8
I10	0	0	0	0	1	0	0	0	0		1

Výsledná tabulka preferencí za tematický okruh

	I1	I2	I3	I4	I5	I6	I7	I8	I9	I10	Σbí	váhy
I1		0,62	1,39	0,86	1,3	0,81	1,22	1,22	1,11	1,14	9,66	0,107
I2	1,38		1,47	1,16	1,48	1,01	1,32	1,41	1,35	1,26	11,9	0,132
I3	0,61	0,53		0,69	1,05	0,71	0,9	0,92	0,93	0,91	7,24	0,080
I4	1,14	0,84	1,31		1,41	1,14	1,21	1,26	1,17	1,21	10,7	0,119
I5	0,7	0,52	0,95	0,59		0,57	0,83	0,88	0,89	0,86	6,79	0,075
I6	1,19	0,99	1,29	0,86	1,43		1,27	1,31	1,25	1,27	10,9	0,121
I7	0,78	0,68	1,1	0,79	1,17	0,73		1,1	1,27	1,23	8,85	0,098
I8	0,78	0,59	1,08	0,74	1,12	0,69	0,9		1,09	0,97	7,97	0,089
I9	0,89	0,65	1,07	0,83	1,11	0,75	0,73	0,91		0,75	7,68	0,085
I10	0,86	0,74	1,09	0,79	1,14	0,73	0,77	1,03	1,25		8,42	0,094

Souhrnný ukazatel pro každý správní obvod byl vypočten jako vážený průměr jednotlivých známek v rámci daného okruhu. Hodnocení postavení správních obvodů ORP v rámci kraje je přehledně zpracováno v tabulce 4.1.1. Využití školních známek umožňuje uživateli udělat si rychlý obrázek o postavení správního

³⁹ Pět stejně velkých intervalů, které rozdělují hodnoty mezi maximem a minimem ukazatele v kraji (variační rozpětí).

⁴⁰ Vždy byly mezi sebou hodnoceny pouze 2 ukazatele a to ve všech kombinacích ukazatelů. Výsledkem je matice křížových hodnocení.

obvodu v rámci kraje v daném tématickém okruhu (tj. syntetický ukazatel) či o postavení obvodu podle konkrétního ukazatele (tj. jednotlivé známky). O rovnoměrnosti rozdělení vypovídá četnost jednotlivých známek, ať už průměrných za celou oblast či za jednotlivé ukazatele. K identifikaci regionů s nejlepším a nejhorším postavením v kraji (hlavní cíl této kapitoly) použijeme pořadí správního obvodu podle této souhrnné známky, neboť tyto známky jsou vnitřně srovnatelné v rámci daného tématického okruhu. Získané pořadí je rovněž uvedeno v tabulce 4.1.1. Úskalím hodnocení pomocí pořadí je existence malých či velkých rozdílů v dosažené souhrnné známce mezi obvody, které se přidělením pořadí ztrácí. Z tohoto důvodu je v každé tématické podkapitole uveden kromě kartogramu také názorný graf s pořadím správních obvodů a dosaženou známkou.

POSTUP HODNOCENÍ VÝVOJE VNITROREGIONÁLNÍCH ROZDÍLŮ

Stejně komplexně posuzovat **vývoj postavení správních obvodů ORP** uvnitř kraje bylo obtížné. Důvodem byla nejen samotná absence starších zdrojů dat u velkého počtu ukazatelů, ale také různá období, za něž byla data získána už pro hodnocení stavu v období 2001–2005. Proto byl vývoj postavení správních obvodů zjišťován pouze u jednotlivých ukazatelů a **nebyl konstruován souhrnný ukazatel změny**.

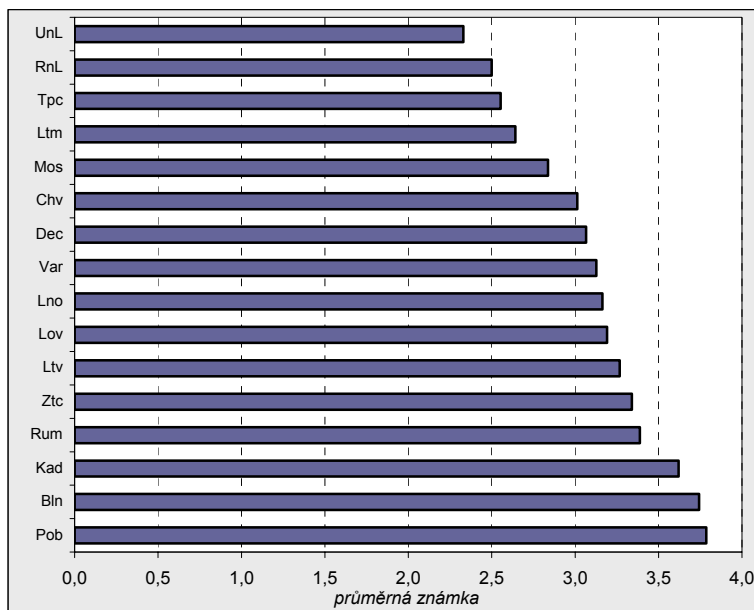
Pro posouzení vývoje byla použita data z období let 1996–2000 (při porovnání s průměrem let 2001–2005) nebo data z počátku 90. let 20. století (tam, kde to bylo možné a účelné). V ostatních případech byla využita nejstarší dostupná data. V tabulce 4.1.2 je uvedena známka za běžné a základní období, ale hlavně je zde **vypočten rozdíl pořadí**, tedy o kolik příček se správní obvod posunul na pomyslném žebříčku v rámci kraje mezi porovnávanými obdobími. Pokud je v tabulce uvedena u rozdílu pořadí záporná hodnota, znamená to, že se hodnota daného ukazatele zlepšila o daný počet příček (tj. zlepšila se relativně v porovnání s ostatními obvody).

POSTAVENÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ ORP V LETECH 2001–2005 A JEHO ZMĚNA V ČASE

DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ, SÍDELNÍ STRUKTURA

Ze souhrnného hodnocení demografického prostředí a sídelní struktury vyplývá, že v této oblasti jsou na tom nejlépe obvody **Ústí nad Labem, Roudnice nad Labem, Teplice a Litoměřice**. Toto jejich společné prvenství je ovšem výsledkem kombinace různých příznivých hodnot ukazatelů v jednotlivých správních obvodech. Všechny obvody společně dosahují nejlepší pozice v kraji pouze v případě příznivé vzdělanostní struktury, účasti na sekundárním a terciárním vzdělávání a z důvodu příznivé sídelní struktury. K prvnímu místu ústeckého obvodu dále přispěla například průměrně mladší populace, vyšší úhrnná plodnost, nižší úmrtnost na nemoci oběhové soustavy nebo vyšší hustota zalidnění. Naopak nepříznivé jsou ukazatele, které zachycují demografickou nestabilitu regionu, migrační aktivitu jak pro mladé, tak starší osoby a rovněž úmrtnost na novotvary. Téměř zrcadlově obráceně se jeví postavení druhého nejúspěšnějšího obvodu, Roudnice nad Labem. V jeho případě se na dobrém umístění naopak podílely migrační atraktivita, nižší úmrtnost na novotvary nebo dobré postavení v případě indexu demografické nestability, a naopak

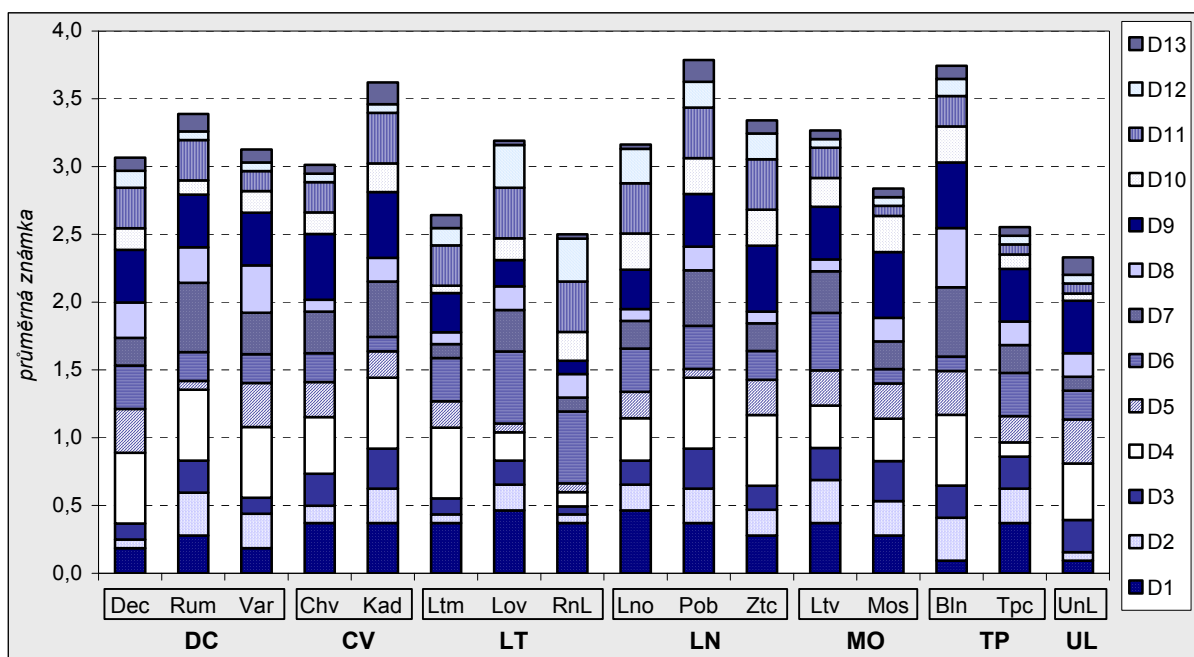
Souhrnná známka správních obvodů ORP: demografické prostředí, sídelní struktura

nejhorší postavení měl tento obvod při hodnocení věkové (vysoký index stáří)⁴¹ a sídelní struktury. K přednímu umístění obvodu Teplice přispěla vedle dobré vzdělanostní struktury a sídelních charakteristik také migrační atraktivita či podíl cizinců. Celkově se ovšem tento obvod umístil na třetím místě hlavně díky vyrovnané pozici při hodnocení všech ukazatelů. Většinou se jeho známky pohybovaly mezi 2-4. Na rozdíl od Ústí nad Labem či Roudnice nezískal ani jednu známku 5, tj. hodnota žádného ukazatele nepadla do nejhoršího pentilu. V případě Litoměřic je tomu obdobně. Rovněž zde je výsledná známka výsledkem spíše kombinace ne nejlepších, ale dobrých výsledků jednotlivých ukazatelů. K dobré vzdělanostní struktuře se zde přidávají nižší úmrtnostní charakteristiky a podíl cizinců na obyvatelstvu.

Nejproblematictější se z pohledu námi použitých ukazatelů jeví demografické prostředí v obvodech Podbořany, Bílina a Kadaň. V jejich případě je, na rozdíl od předchozí skupiny obvodů, vzájemná podobnost výraznější. K jejich špatnému postavení v rámci Ústeckého kraje přispěly relativně vysoká úmrtnost na nemoci oběhové soustavy i na novotvary, nepříznivá vzdělanostní struktura, vysoká sociálně-demografická nestabilita regionu a s tímto vším související nízká migrační atraktivita pro mladé a nízký podíl cizinců. Ovšem ne všechny hodnocené charakteristiky byly v těchto obvodech špatné. Například mladší věková struktura populace hodnocená formou indexu stáří (ukazatel s nejvyšší vahou při celkovém hodnocení) přispěla k celkové známce těchto obvodů velmi pozitivně a v případě Bíliny rovněž úhrnná plodnost, která je zde nejvyšší v kraji.

Příspěvky ukazatelů k souhrnné známce: demografické prostředí, sídelní struktura

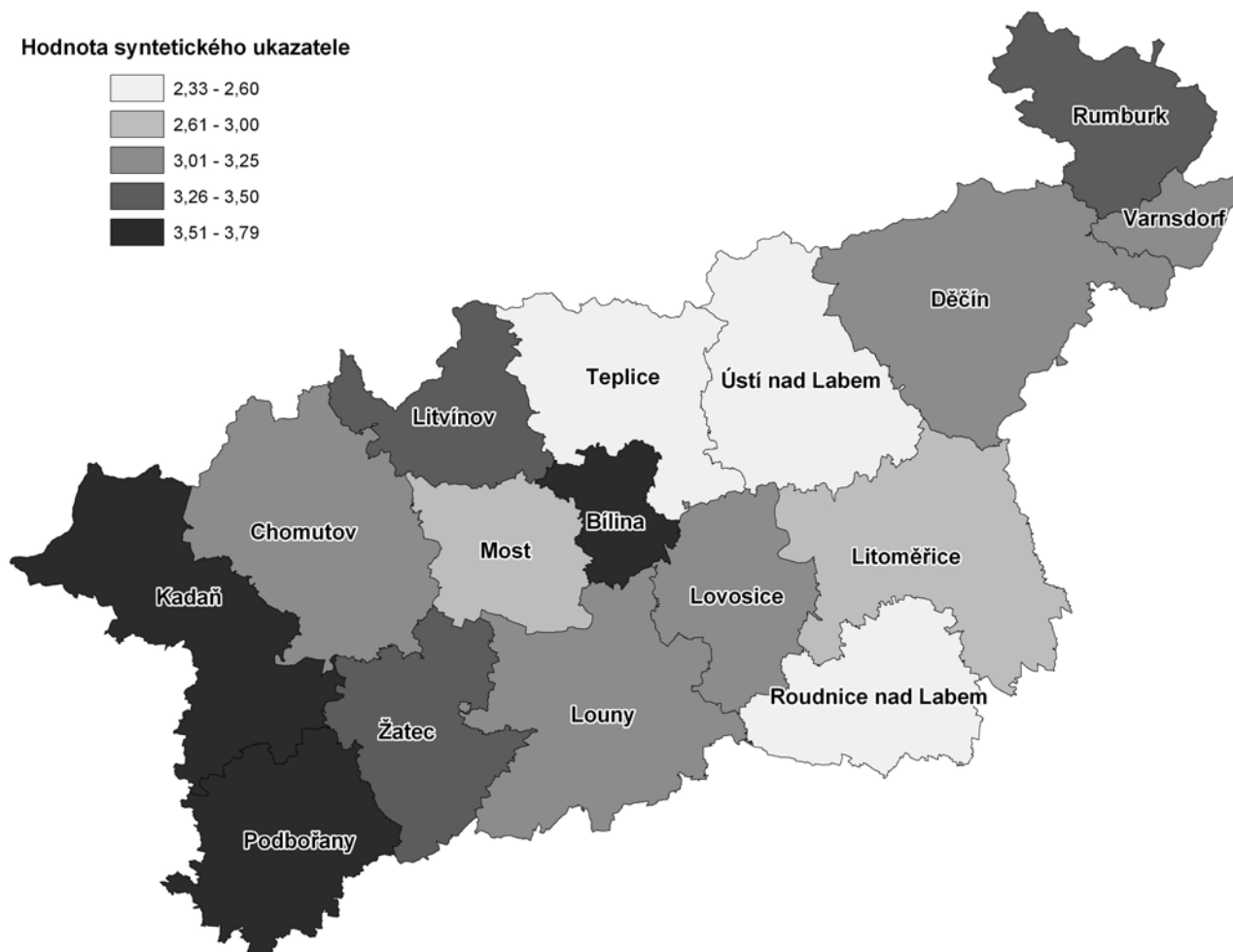
Při komplexním pohledu na území kraje je patrné, že nejméně příznivá situace je z hlediska demografie a sídelní struktury v západní a jihozápadní části Ústeckého kraje. Naopak nejlépe je na tom pás regionů Teplice-Roudnice nad Labem, který přetíná Ústecký kraj vedví a odděluje Děčínsko a Šluknovský výběžek od zbytku kraje. Z jiného pohledu než geografického můžeme vytyčit oblasti s horším demografickým prostředím jako menší obvody, v nichž neleží žádné bývalé okresní město. S výjimkou Loun se všechny správní obvody s většími městy umístily v první polovině žebříčku obvodů.

Zhodnotit komplexně vývoj postavení jednotlivých správních obvodů v rámci kraje není jednoduché. Změny v postavení ORP v rámci kraje byly různé jak věcně, tak i prostorově. K největším změnám v pořadí jednotlivých správních obvodů došlo v případě úhrnné plodnosti. Ta celkově mezi obdobími 1996-2000 a 2001-2005 rostla, ale v každém správním obvodu s jinou intenzitou. Z tohoto důvodu si například Děčín polepšil o jedenáct příček a Ústí nad Labem o devět. Naopak obvod Lovosice klesl o 12 příček a z původní

⁴¹ Jedná se o ukazatel, který byl experty ohodnocen jako nejdůležitější ukazatel v tomto okruhu a byl tak do celkové známky zahrnut největší vahou. Jeho příspěvek k celkové známce byl tak v případě Roudnice značný, ale přesto si Roudnice udržela druhé místo, resp. se na druhé místo „propadla“.

známky 2 byl za období 2001-2005 ohodnocen známkou 5. K největšímu relativnímu zhoršení pozice v případě úhrnné plodnosti tak došlo hlavně ve správních obvodech na jihu Ústeckého kraje.

Postavení správních obvodů ORP v letech 2001-2005: demografické prostředí, sídelní struktura

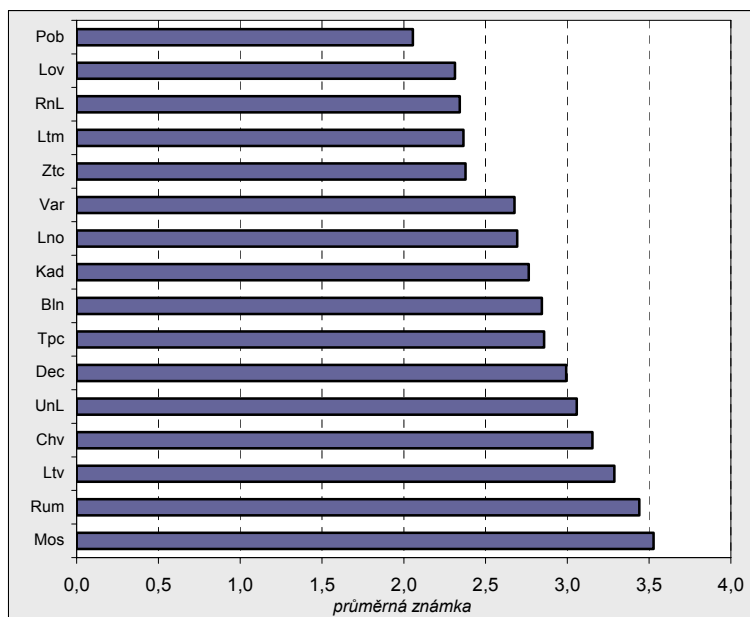
V případě ostatních ukazatelů již nedošlo k tak dramatickým změnám pořadí. Uvedme přesto několik zajímavých změn. Správní obvody Most a Podbořany výrazně zlepšily svou pozici v rámci kraje v migrační atraktivitě pro mladé (poskočení o 7 a 6 příček nahoru). Pozice Podbořan je v tomto případě velmi zajímavá. Migrační atraktivita pro mladé byla opět ohodnocena známkou 5, ale jelikož v jejich případě bylo zaznamenáno mírné zlepšení a v šesti (předtím lepších) obvodech významné zhoršení situace, jejich pozice se relativně vylepšila. Naopak Litoměřice si ve stejném období u tohoto ukazatele o 7 příček pohoršily. V případě souhrnného hodnocení demografické nestability regionu zaznamenal poměrně velkou změnu pozice v Ústeckém kraji správní obvod Žatec. Mezi obdobími 1996-2000 a 2001-2005 se z pozice „lepší než v kraji“ dostal do pozice „horší než krajský průměr“ a to téměř ve všech dílčích ukazatelích vstupujících do souhrnného indexu, a to hlavně v případě potratů žen do 20 let.

SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

V sociální oblasti dominoval v pozitivním slova smyslu správní obvod **Podbořany**, který byl následován **Lovosicemi, Roudnicí nad Labem, Litoměřicemi a Žatcem**. Uvádíme záměrně takové množství správních obvodů, protože výsledná souhrnná známka čtyř posledně jmenovaných regionů byla velmi vyrovnaná a oproti prvním Podbořanům a šestému Varnsdorfu již značně rozdílná (viz následující graf). Dobré postavení Podbořan je důsledkem vyrovnaně průměrných až lepších výsledků ve všech ukazatelích. V případě čtyř ukazatelů byl hodnocen známkou 1 (třetí Roudnice nad Labem získala šest 1), ale na druhou stranu nepadl žádný z jeho ukazatelů do dvou nejhorších pentilů a nezískal tak v hodnocení ukazatelů žádnou 4 ani 5. Takto pozoruhodně vyrovnané výsledky známek jednotlivých ukazatelů měl už pouze Žatec, všechny ostatní regiony získaly alespoň jednu 4 nebo 5. Všechny tyto nejlepší obvody měly v rámci

kraje relativně dobré výsledky v oblasti ukazatelů nezaměstnanosti. Tyto jejich výsledky potvrzují i podíly dlouhodobě nezaměstnaných, které patří k nejnižším v kraji.

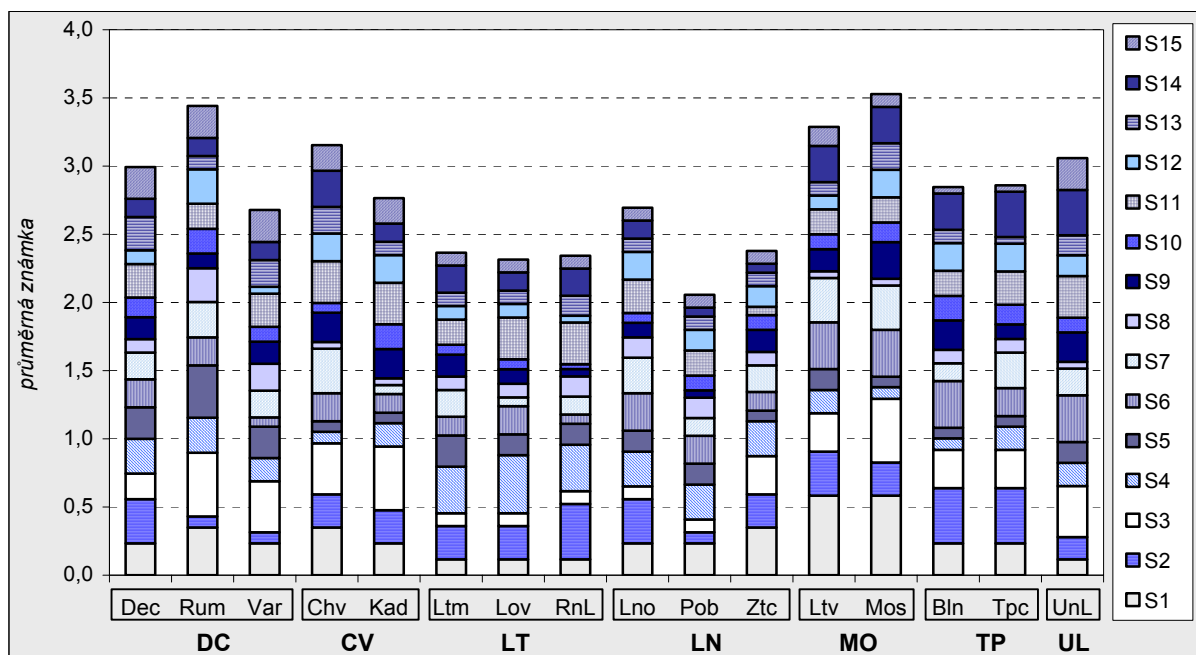
Souhrnná známka správních obvodů ORP: sociální prostředí

Na základě souhrnného ukazatele můžeme správní obvody **Most**, **Rumburk** a **Litvínov** identifikovat jako obvody s největšími sociálními problémy. Do jejich nepříznivého postavení se promítla vysoká míra nezaměstnanosti, s níž koresponduje i vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který ovšem není do hodnocení zahrnut. Na druhou stranu ve všech třech obvodech byl relativně příznivý podíl nezaměstnaných starších 50 let⁴². Společným prvkem je rovněž nízká intenzita bytové výstavby, ovšem v obvodech Most a Litvínov je tento ukazatel značně ovlivněn relativně vysokou kvalitou současného bytového fondu.

Při celkovém pohledu na Ústecký kraj je patrný značný rozdíl mezi severním (převážně průmyslovým) pásem regionů a jižní (rovinatou tradičně více zemědělskou) částí kraje. Z jiného pohledu můžeme tvrdit, že mezi nejhoršími správními obvody se až na výjimku Litoměřicka a Lounska objevují všechny správní obvody s bývalými okresními městy. Příspěvky pozic jednotlivých ukazatelů k celkové souhrnné známce se samozřejmě liší obvod od obvodu, ale určité společné znaky přesto vystopovat lze. Tyto obvody se například vykazují poměrně vysokou kriminalitou, vyšším podílem nezaměstnaných do 25 let nebo vysokým počtem pacientů na jednoho lékaře či zubaře i relativně nižší intenzitou bytové výstavby.

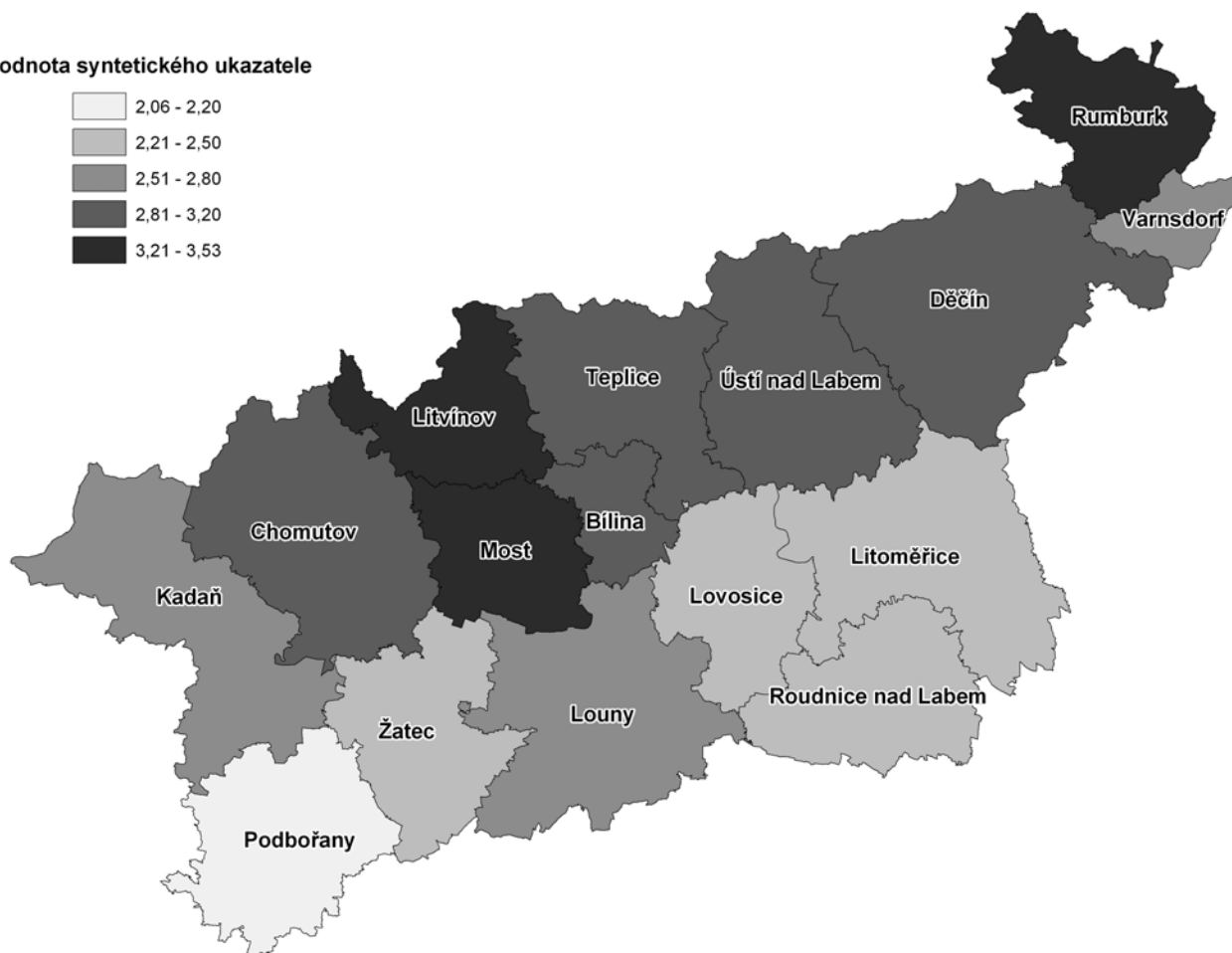
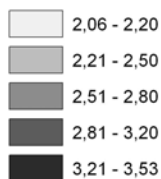
Příspěvky ukazatelů k souhrnné známce: sociální prostředí

⁴² V případě Mostu a Litvínova byly důvodem předčasné odchody do důchodu v průběhu restrukturalizace průmyslu.

Postavení správních obvodů ORP v letech 2001-2005: sociální prostředí

Hodnota syntetického ukazatele

Stejně jako v případě vývoje demografického prostředí došlo i v sociálním prostředí pouze k omezenému počtu výrazných změn pozice správních obvodů. Jednoznačně nejlepší vývoj v oblasti míry nezaměstnanosti zaznamenaly obvody Lovosice, Podbořany a Litoměřice. Naopak velký růst nezaměstnanosti ve Varnsdorfu a Rumburku vedl k propadu o devět a osm příček (ovšem díky stále extrémním hodnotám obvodů Most a Litvínov se toto zhoršení projevilo pouze snížením hodnocené známky o jeden stupeň na 2⁴³ a 3). V obvodech Chomutov a Žatec se na trhu práce výrazněji zhoršilo postavení mladých lidí do 25 let. Za zmínku stojí rovněž relativní zlepšení pozic Žatce a Podbořan mezi lety 1991 a 2001 v případě bytové potřeby a naopak zhoršení pozice Litoměřic, Ústí nad Labem, Chomutova, Děčína, Kadaně a Litvínova. Změna volební účasti mezi lety 2002 a 2006 k velkým změnám postavení jednotlivých správních obvodů v rámci Ústeckého kraje nevedla. Výjimku tvoří pouze obvod Chomutov, který si díky nárůstu volební účasti o více než 11 p. b. vylepšil pozici o osm příček.

EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ

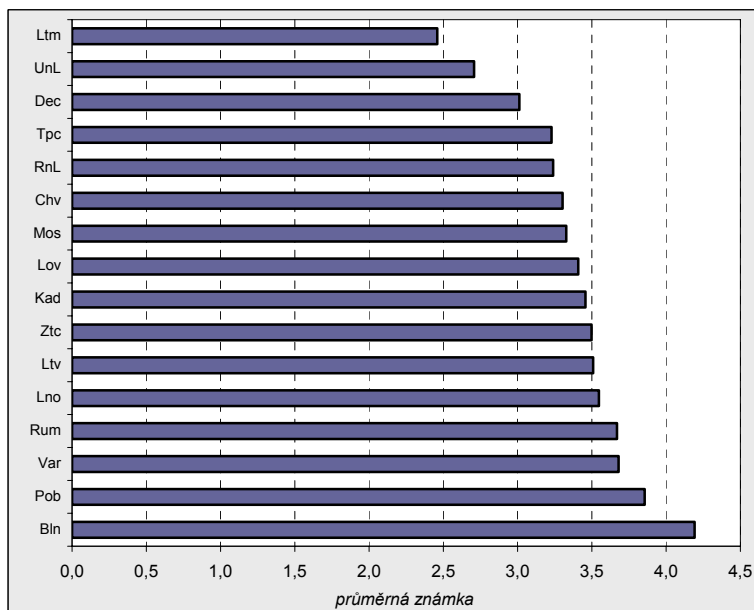
Mezi ekonomicky nejsilnější obvody Ústeckého kraje patří podle souhrnného hodnocení obvody **Litoměřice**, **Ústí nad Labem** a **Děčín**. Všechny tyto správní obvody se vyznačují relativně vysokou intenzitou podnikatelské aktivity, nízkou specializací (tj. různorodostí ekonomických aktivit, která tak zajistí stabilitu regionu a jeho rezistenci vůči náhlým šokům v jednotlivých oblastech ekonomického života), vysokým podílem terciálního sektoru, vysokou zaměstnaností osob ve věku 55-64 let a relativně vysokými daňovými příjmy na obyvatele⁴⁴. Přesto mají tyto obvody relativně nízký podíl kapitálových výdajů obecných rozpočtů.

⁴³ Varnsdorf měl na konci roku 2000 nejnižší míru nezaměstnanosti ze všech správních obvodů Ústeckého kraje.

⁴⁴ Tento ukazatel je ovšem závislý na velikosti obcí v daném regionu, ne na jeho ekonomické síle, neboť vychází z rozpočtového určení daní pro jednotlivé obce. Experty byla ovšem tomuto ukazateli přiřazena druhá nejvyšší váha, takže jeho výše ovlivňuje výsledek v některých obvodech velmi výrazně. V obvodech, kde jsou velká města (např. Most, Ústí nad Labem), tento ukazatel pozici správního

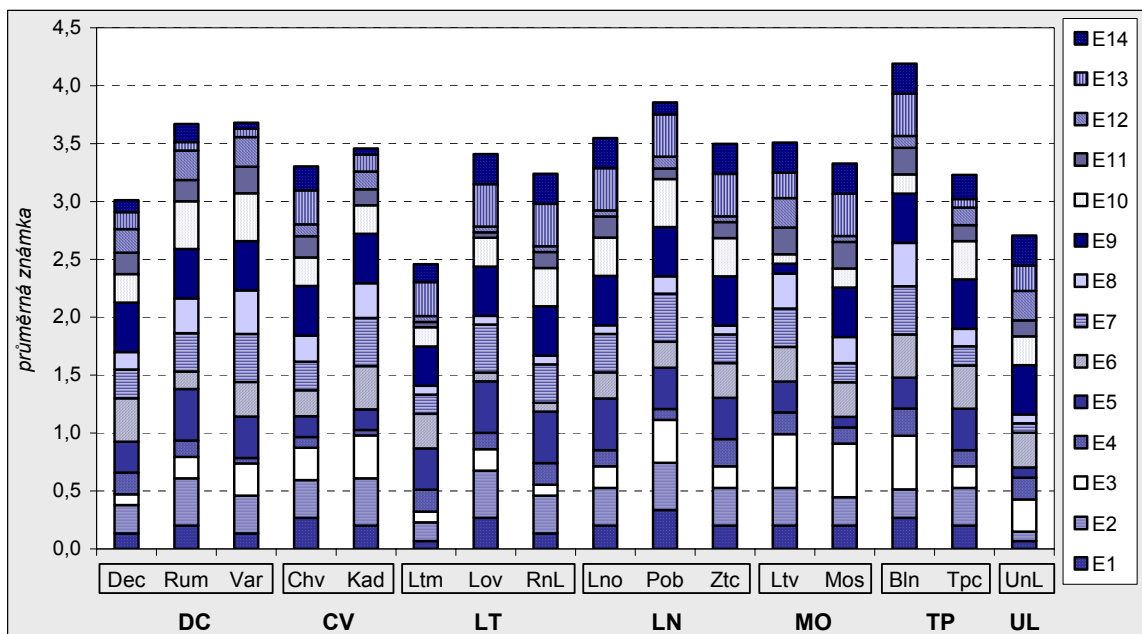
Mohlo by se zdát, že ve všech těchto obvodech je trochu překvapivě velmi nízká produktivita průmyslu. Ovšem přestože (s výjimkou Litoměřicka) získaly známku 5, nelze z důvodu existence extrémní hodnoty v Litvínově takto usuzovat⁴⁵. Vedle těchto společných prvků se k dobrému umístění obvodu Litoměřice přidala rovněž vysoká bonita půdy, silné zastoupení stavebního průmyslu i to, že se jedná o relativně velký komplexní funkční region a vyššími průměrnými mzdami v průmyslu. Hodnotit, které další správní obvody mají nadprůměrně dobré postavení v rámci ekonomického prostředí, je v případě dalších správních obvodů obtížné. Rozdíl mezi čtvrtým místem (obvod Teplice) a dvanáctým místem (Louny) není velký a liší se spíše podle příspěvků jednotlivých ukazatelů k celkové známce (viz následující graf).

Souhrnná známka správních obvodů ORP: ekonomické prostředí

Z pohledu souhrnné známky se jako ekonomicky nejslabší regiony Ústeckého kraje jeví obvody **Bilina**, která svou získanou známkou značně převyšuje ostatní regiony, dále jsou to **Podbořany** a s určitým odstupem i **Varnsdorf** a **Rumburk**. Díky geografické blízkosti a dlouholeté administrativní provázanosti tvoří Varnsdorf a Rumburk jeden celek. Mají mnoho společných vlastností a liší se od dvou zbývajících obvodů. Například mají mnohem vyšší intenzitu podnikatelské aktivity nebo jeden z nejvyšších potenciálů cestovního ruchu v kraji.

Příspěvky ukazatelů k souhrnné známce: ekonomické prostředí

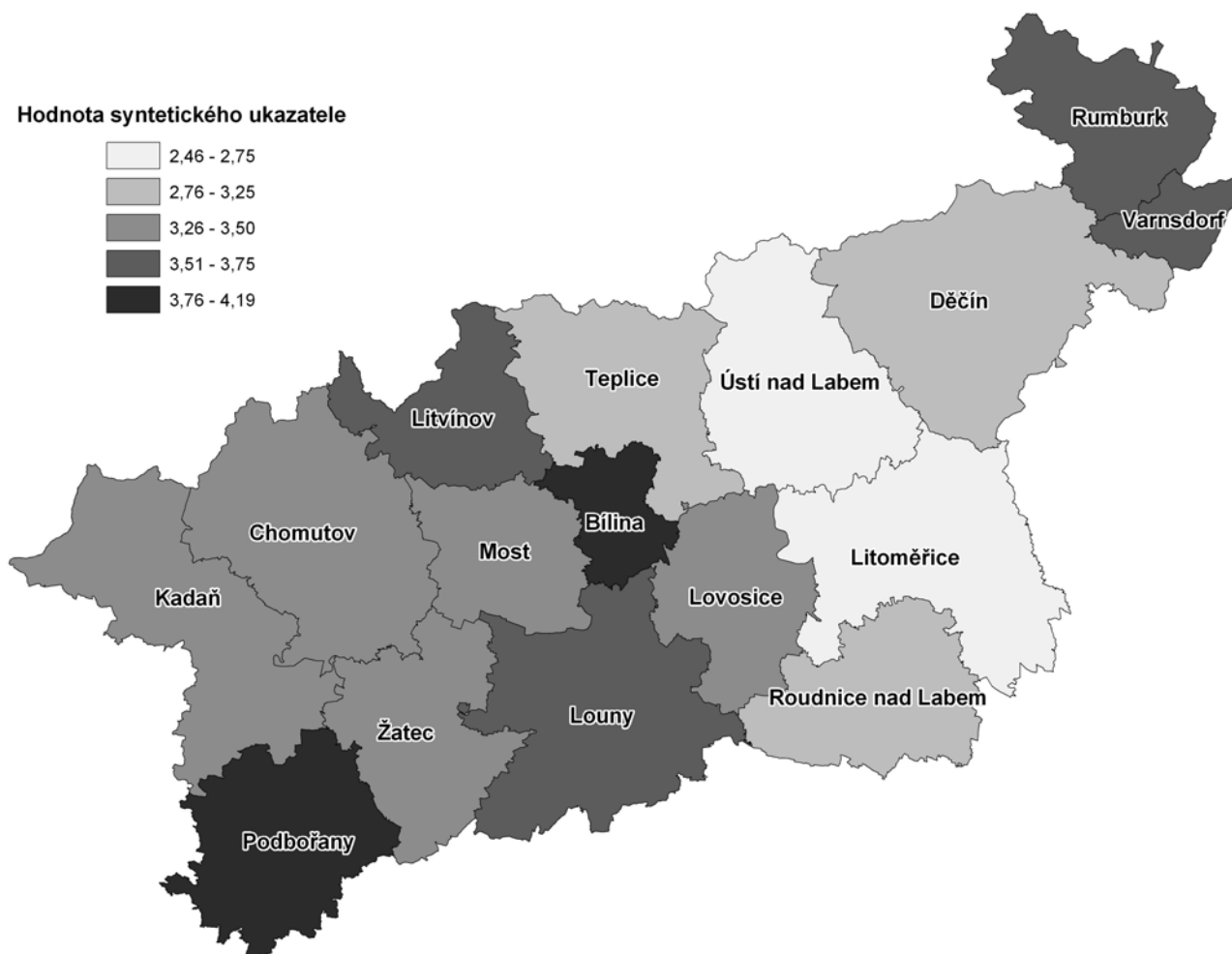
obvodu v ekonomickém prostředí (hodnoceném podle souhrnného ukazatele) vylepšuje, v obvodech s rozříštěnou sídelní strukturou naopak zhoršuje.

⁴⁵ Produktivita průmyslu místních jednotek působících na území jednotlivých správních obvodů je počítána jako tržby na zaměstnance. Ovšem vzhledem k tomu, že v obvodu Litvínov je vysoká koncentrace petrochemických podniků, jejichž suroviny jsou velmi drahé a jsou zpracovávány v několika fázích, vstupuje jejich hodnota do tržeb v daném obvodu několikrát a celková hodnota tržeb na zaměstnance je tak nejvyšší nejen v kraji, ale i v celé České republice. Kvůli tomuto extrému se pak všechny ostatní správní obvody Ústeckého kraje dostaly se svou hodnotou do posledního, pátého pentilu a získaly tak za tento ukazatel známku 5 (s výjimkou Litoměřic, které dostaly 4). Přestože tento ukazatel získal třetí nejvyšší váhu v celkovém souboru ekonomických ukazatelů, vzhledem k tomu, že téměř všechny správní obvody dostaly stejnou známku, je jeho vliv na pořadí správních obvodů při hodnocení celkové výše souhrnného indexu téměř bezvýznamný (s výjimkou Litvínova).

Na druhou stranu oproti Podbořanům a Bílině mají velmi nízko hodnocenou bonitu zemědělské půdy. Za špatným postavením všech těchto regionů stojí jiné problémy a jiné příčiny. Přesto ovšem lze nalézt určité společné průvodní prvky jejich postavení. Jedná se (s výjimkou Bíliny) o značně odlehlé obvody, jejichž komplexně hodnocená funkční velikost je jednou z nejnižších v kraji. Opět s výjimkou Bíliny se jedná o regiony s nízkými daňovými příjmy na obyvatele a s nízkými průměrnými mzdami v regionu. Ve všech těchto obvodech je relativně nízký podíl terciálního sektoru a velmi vysoká specializace ekonomických aktivit (bez Podbořan), která, jak jsme již uvedli výše, zvyšuje riziko závislosti na ekonomickém vývoji v jednom odvětví.

Souhrnná známka potvrzuje předpoklad, že ekonomicky nejsilnější oblast (obdobně jako v případě demografického prostředí) leží ve východní části kraje v okolí krajského města. Naopak nejhůře jsou na tom regiony značně odlehlé od ekonomických center a to jak na severovýchodě (ve Šluknovském výběžku), tak na jihozápadě v oblasti okresu Louny. Správní obvody Kadaň, Chomutov, Most a Žatec vytvořily na západě souvislou oblast obvodů, které bychom mohli označit jako průměrné. Specifické je postavení Bíliny, která není svou polohou ve středu kraje izolovaná a je navíc obklopena ekonomicky relativně silnými obvody, a přesto je její ekonomická síla hodnocena jako nejnižší.

Postavení správních obvodů ORP v letech 2001-2005: ekonomické prostředí

Pro posouzení ekonomického vývoje v čase byla k dispozici data pouze za čtyři ukazatele. Vývoj známek v čase a posun pořadí u ekonomických ukazatelů je uveden v tabulce 4.1.2. U míry zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let došlo k největšímu zlepšení postavení obvodu Roudnice nad Labem, Most a Litvínov. Tento ukazatel zachycuje změny mezi lety 1991 a 2001, což znamená, že se do něj promítly společenské změny po roce 1989, ekonomická transformace a restrukturalizace průmyslu. Bílinský obvod ve stejném období zaznamenal největší posun k lepšímu u ukazatele komplexně funkční velikost regionu a naopak Podbořany a Žatec posun k horšímu. V případě indexu lokalizace ve stavebnictví si nejvíce polepšily obvody

Lovosice, Podbořany a Roudnice nad Labem a naopak ztratily výrazně své postavení Chomutov, Bílina a Ústí nad Labem.

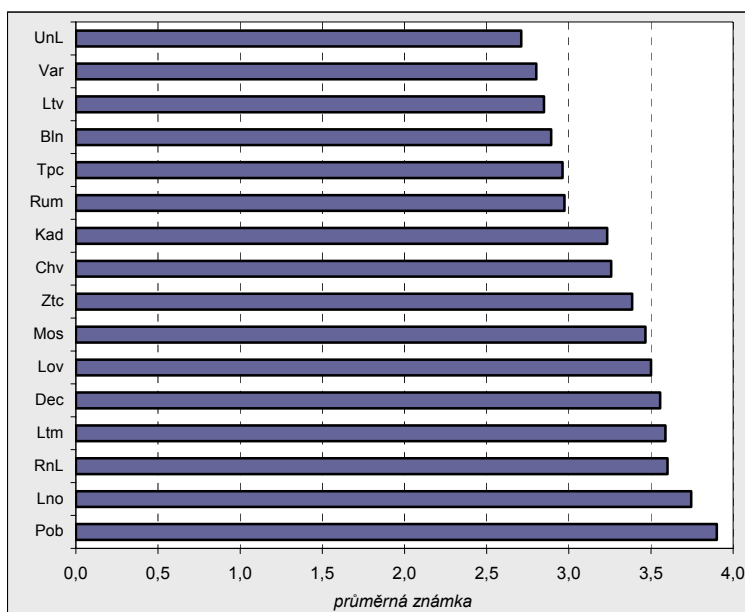
INFRASTRUKTURA, POLOHA, DOSTUPNOST, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Tématický okruh nazvaný „infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí“ má v tomto souhrnném hodnocení správních obvodů specifické postavení. Od předešlých oblastí se liší pestrostí ukazatelů, které popisují různé aspekty života ve správním obvodu a v některých případech působí i protisměrně. Ke společnému hodnocení tohoto na první pohled nesourodého bloku dat vedl nedostatek ukazatelů za oblast životního prostředí a infrastruktury, ale i snaha o vyvážení kladů a záporů vyplývajících z geografického charakteru jednotlivých správních obvodů. Z takto pojatého souboru ukazatelů je těžké hledat společné znaky těch, které v hodnocení vycházejí nejlépe a kteří naopak nejhůře. Proto se v této kapitole spíše než na hledání společných znaků zaměříme na jednotlivé správní obvody a oblasti, v nichž vynikají nebo naopak oproti zbytku kraje zaostávají.

Nejlepšího hodnocení v této oblasti dosáhl obvod **Ústí nad Labem**. Následovaly ho obvody **Varnsdorf** a **Litvínov**, ale v této souvislosti je nutno dodat, že až do šestého místa, které obsadil obvod Rumburk, jsou výsledky relativně vyrovnané. Ústecký obvod dosáhl tohoto umístění díky relativně vysokému významu veřejné dopravy, relativně rozvinuté plynofikaci, vysokému podílu obcí s územně plánovací dokumentací a poloze vůči rozvojovým osám. Samozřejmě dostal také známku 1 za dobrou dostupnost krajského města individuální dopravou, ale jelikož je krajské město Ústí nad Labem centrem tohoto správního obvodu, je tento výsledek předvídatelný. Na druhou stranu relativně špatně byl tento obvod hodnocen v případě

nízkého podílu obcí napojených na kanalizaci s čističkou odpadních vod⁴⁶, doby denní dojíždky za prací a rovněž v případě ekologické stability krajiny, která je sice pátá nejlepší v kraji, ale díky extrémním (pozitivním) hodnotám Varnsdorfu a Rumburku byly téměř všechny ostatní správní obvody hodnoceny špatnou známkou. Dalším ukazatelem, který Varnsdorfu pomohl k přednímu umístění, je vysoký podíl chráněných území na celkové výměře obvodu, dobrá dostupnost sídla obvodu individuální dopravou a relativně krátká doba dojíždky za prací. V případě Litvínova byla důvodem dobrého umístění rovněž dobrá dostupnost sídla obvodu, dále relativně vysoký význam veřejné dopravy a vysoký podíl obyvatel napojených na plyn ze sítě.

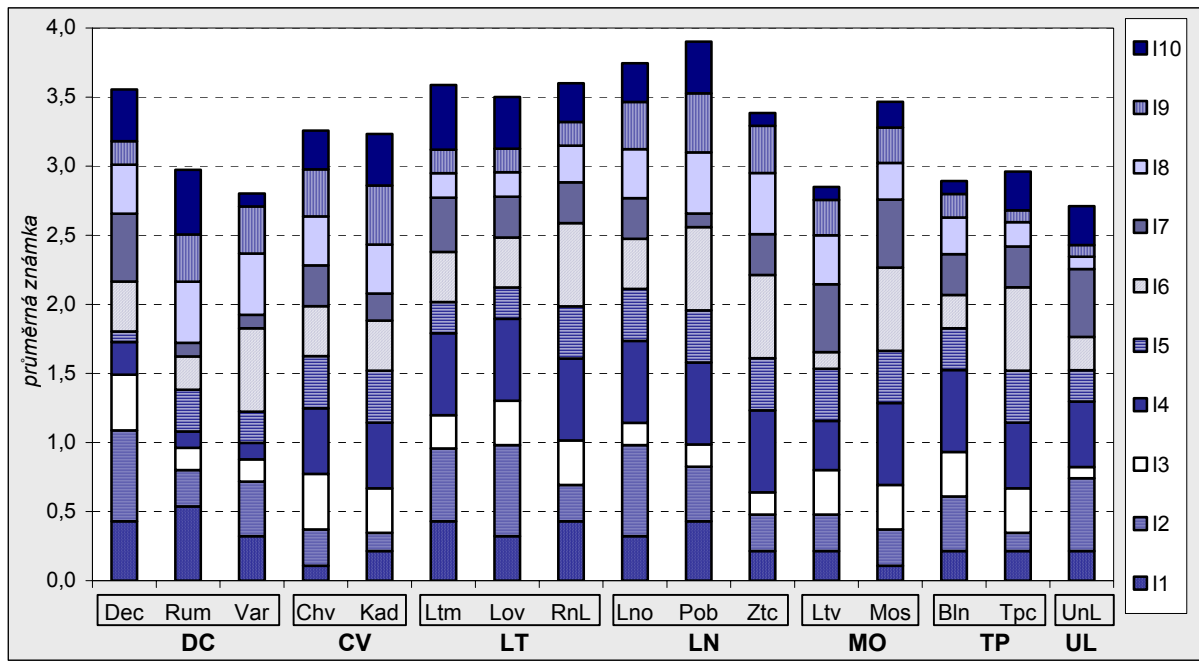
Souhrnná známka správních obvodů ORP: infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí

Nejhorší souhrnný výsledek v oblasti infrastruktury, polohy, dostupnosti a životního prostředí zaznamenaly správní obvody **Podbořany** a **Louny**. Lovosice, Děčín a Litoměřice, obvody, které se umístily před nimi, byly opět velmi vyrovnané. Poslední místo Podbořan nejvíce ovlivnily nízká ekologická stabilita krajiny (tak jako téměř všechny zemědělsky orientované oblasti) a nízký význam veřejné dopravy. Podbořany získaly za sedm ukazatelů z deseti známku 4 nebo 5. V případě Loun byly důvody druhé nejhorší pozice podobné. Jeho známky sice nebyly tak špatné jako známky Podbořan, ale na druhou stranu měly výrazně horší podíl obcí s napojením na kanalizaci a čističku odpadních vod (s velkou váhou).

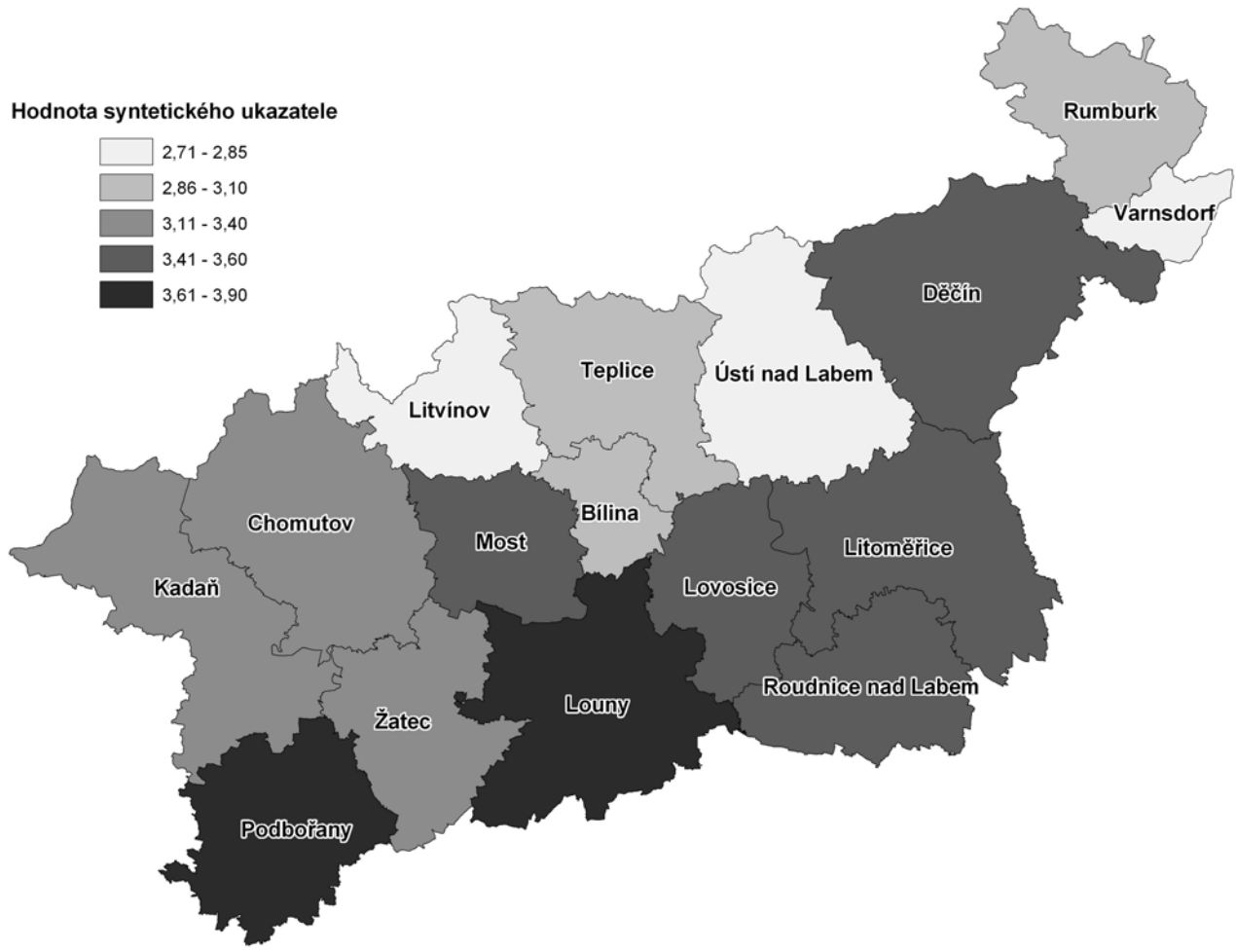
⁴⁶ Experty hodnocený jako nejvýznamější ukazatel tohoto okruhu.

Příspěvy ukazatelů k souhrnné známce: infrastruktura, poloha, dostupnost, ŽP

Pohled na rozdíly uvnitř kraje v této oblasti signalizuje, že hodnocení je výsledkem především geografických podmínek jednotlivých správních obvodů, ať už ovlivňujících životní prostředí (přírodní podmínky) či infrastrukturu a dostupnost (velikost správního obvodu a jeho poloha).

Postavení správních obvodů ORP v letech 2001-2005: infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí

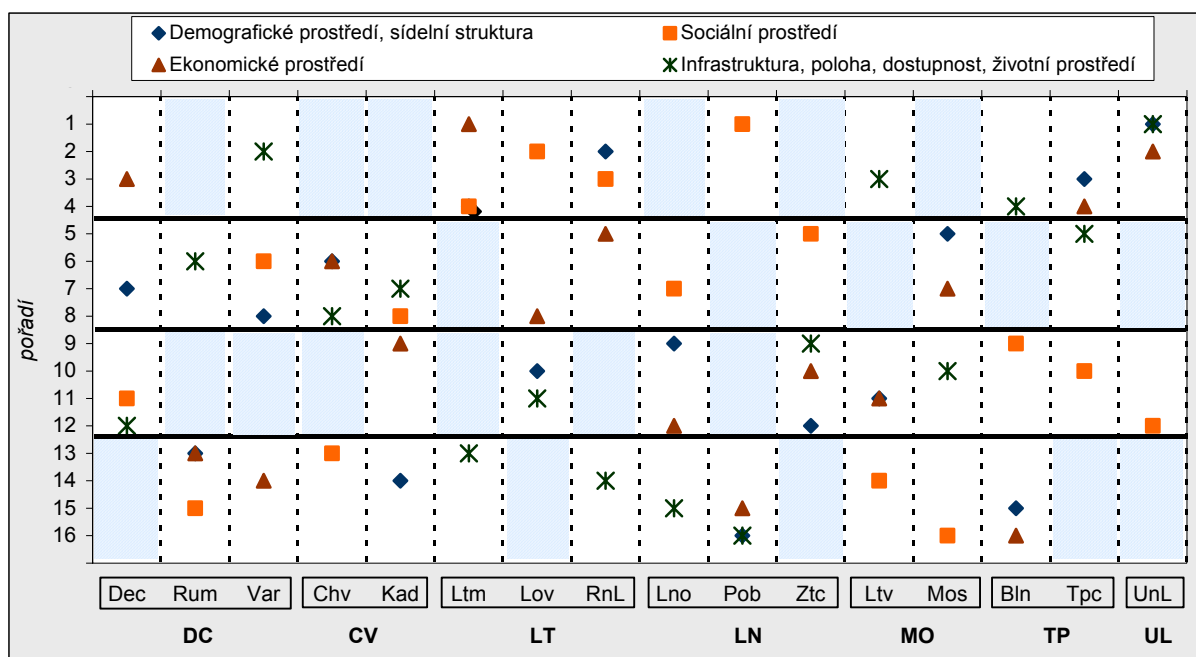

SHRNUTÍ POSTAVENÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ ORP

Jednoznačně zhodnotit, ve kterých správních obvodech je v celkovém pohledu na všechny tématiké okruhy situace nejpozitivnější a naopak nejvíce problematická, není jednoduché. Hodnotit průměrnou výši všech čtyř dosažených známek a vytvořit podle ní pořadí, je jednou z možných cest. Problém ovšem je v tom, že samotná výše známek je v každém tématikém okruhu ovlivněna rozdělením hodnot (extrémními hodnotami) jednotlivých ukazatelů. Z tohoto důvodu, i s vědomím setření podobností a rozdílů, porovnáme přímo **dosažená pořadí, která každý správní obvod obsadil ve všech tématikých oblastech**. To nám umožní rovněž identifikovat celkovou pozici obvodu v rámci Ústeckého kraje (například že pozice žateckého obvodu je v Ústeckém kraji ve všech tématikých okruzích vyrovnaná a to přibližně ve středu pomyslného žebříčku, relativně nejlepší pozici má v oblasti sociálního a nejhorší v oblasti demografického prostředí).

Následující graf poskytuje komplexní pohled na pořadí správních obvodů ve všech tématikých okruzích, které jsme hodnotili. Pořadí je pro přehled rozděleno do čtyř čtvrtin, aby bylo na první pohled patrné, ve které části žebříčku se daný obvod umístil. Šrafované oblasti označují tu čtvrtinu, v níž daný obvod neobsadil ani jednu příčku, a pomáhají tak rychlejší orientaci čtenáře při hodnocení vyrovnanosti situace ve všech tématikých oblastech v daném regionu.

Přehled pořadí správních obvodů ORP v jednotlivých tématikých okruzích

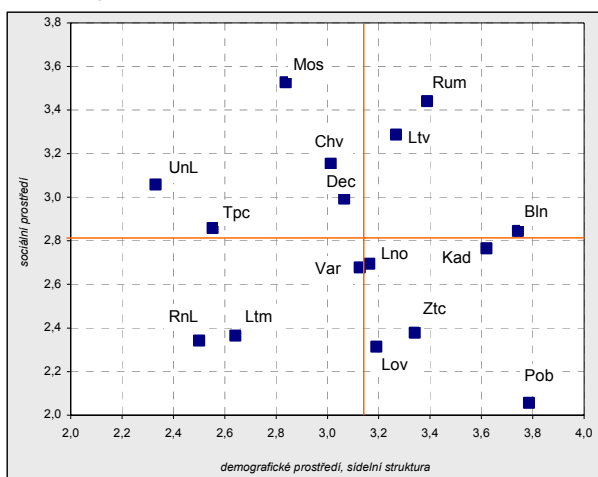
Podle námi provedeného srovnání je **celková situace nejlepší** v obvodu **Ústí nad Labem**. Jeho pozice je ve všech oblastech v rámci Ústeckého kraje velmi **vyrovnaná** (s výjimkou sociálního prostředí, které je hodnoceno jako relativně problematické). Dalšími relativně vyrovnanými obvody s velmi dobrou pozicí v kraji jsou **Teplice** (rovněž přes problematické sociální prostředí), **Litoměřice** a **Roudnice nad Labem** (v obou případech i při horším hodnocení oblasti infrastruktury, polohy, dostupnosti a životního prostředí). Velmi dobře se jeví i pozice **Varnsdorfu**, kde jsou všechny okruhy hodnoceny v první polovině žebříčku s výjimkou relativně špatné situace v ekonomickém prostředí.

Značně **vyrovnané pozice** v jednotlivých tématikých okruzích, ale **naopak** na druhé straně pomyslného žebříčku správních obvodů, měly obvody **Podbořany** a **Rumburk**. V jejich případě se ve třech případech umístily v poslední čtvrtině všech obvodů. V případě Podbořan bylo výjimkou první místo při hodnocení sociálního prostředí, v Rumburku relativně dobré umístění při hodnocení infrastruktury a životního prostředí.

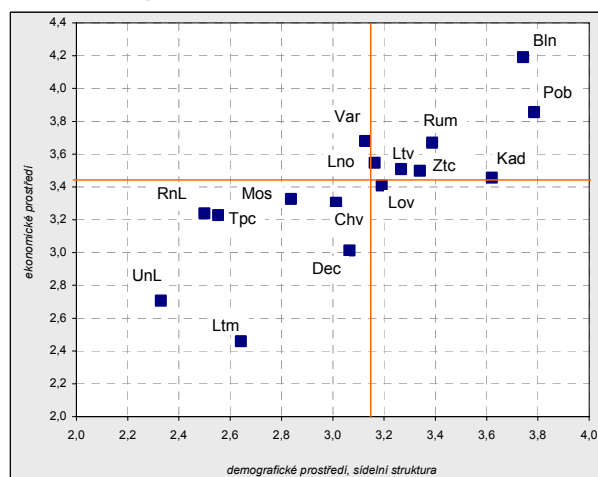
Za zmínku stojí rovněž situace v obvodech **Most** a **Děčín**, které se oproti předchozím dvěma skupinám regionů umísťovaly **ve všech tématikých okruzích velmi rozdílně** a nedá se proto jednoznačně zhodnotit celková situace v regionu a jeho pozice.

Následující grafy znázorňují různé kombinace souhrnného hodnocení správních obvodů v demografickém, ekonomickém, sociálním prostředí i v oblasti infrastruktury a životního prostředí a zachycují tak větší či menší provázanost všech tematických okruhů. Toto znázornění pozic zachycuje, na rozdíl od předchozí prezentace výsledků pouze pomocí pořadí, i blízkost či naopak vzdálenost pozic jednotlivých obvodů. Díky použitým přímkám, které rozdělují pole na čtyři kvadranty, se navíc neztrácí ani pořadí jednotlivých regionů v rámci kraje, neboť tyto přímkové dělí soubor obvodů vždy na polovinu. To znamená, že například obvody v levém dolním kvadrantu se v obou srovnávaných tematických okruzích umístily v první polovině a naopak obvody v pravém horním kvadrantu v druhé polovině.

Průměrná známka: demografické prostředí, sídelní struktura a sociální prostředí

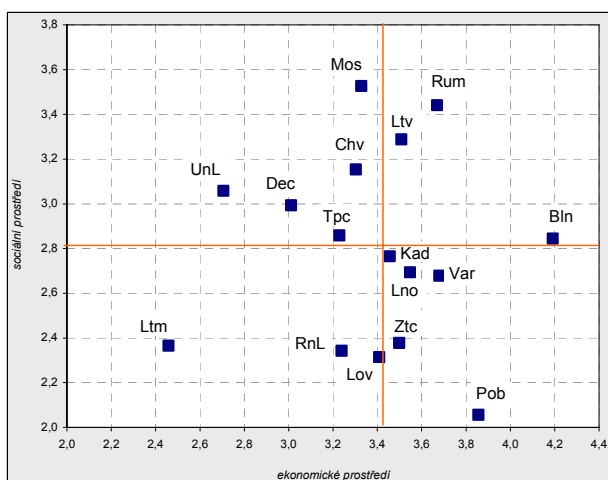

Průměrná známka: demografické prostředí, sídelní struktura a ekonomické prostředí

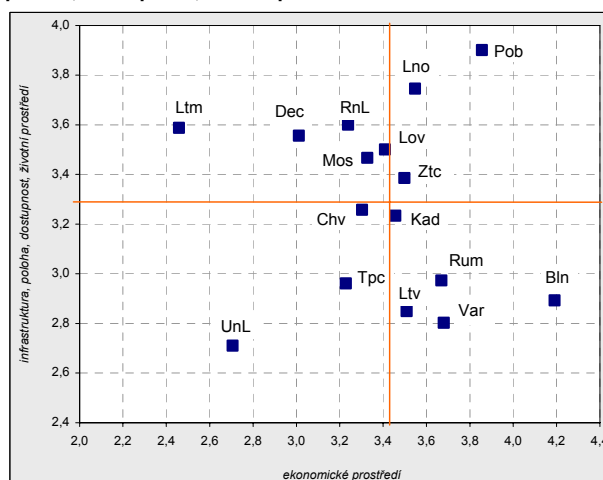

Všimněme si například velké provázanosti demografického prostředí, sídelní struktury a ekonomického prostředí. Jedná se o mnohem silnější sepetí než v případě ekonomického a sociálního prostředí.

Průměrná známka: ekonomické prostředí a sociální prostředí

Průměrná známka: ekonomické prostředí a infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí

4.1.1 Postavení správních obvodů ORP v letech 2001-2005^{*)}

Okruh, ukazatel		Období	Směr pús.	Váha	Bílina	Děčín	Chomutov	Kadaň	
DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ, SÍDELNÍ STRUKTURA					průměrná známka	3,74	3,07	3,01	3,62
					pořadí	15	7	6	14
D1	Úhrnná plodnost	2001-2005	+	0,093	1	2	4	4	
D2	Standardizovaný index úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy	2001-2005	-	0,063	5	1	2	4	
D3	Standardizovaný index úmrtnosti na novotvary	2001-2005	-	0,059	4	2	4	5	
D4	Migrační atraktivita pro mladé (20-34 let)	2001-2005	+	0,104	5	5	4	5	
D5	Migrační atraktivita pro starší osoby (55-74 let)	2001-2005	+	0,065	5	5	4	3	
D6	Index stáří	2005	-	0,106	1	3	2	1	
D7	Souhrnný ukazatel vzdělanosti obyvatel ve věku 25-64 let	2001	+	0,102	5	2	3	4	
D8	Míra účasti na sekundárním a terciárním vzdělávání	2001	+	0,087	5	3	1	2	
D9	Souhrnný ukazatel sociálně-demografické nestability	2001-2005	+	0,097	5	4	5	5	
D10	Podíl cizinců na obyvatelstvu	2005	+	0,053	5	3	3	4	
D11	Hustota zalidnění	2005	+	0,074	3	4	3	5	
D12	Index sídelní rozdrobenosti	2005	-	0,063	2	2	1	1	
D13	Počet částí obcí na 1 obec	2005	-	0,032	3	3	2	5	
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ					průměrná známka	2,84	2,99	3,15	2,76
					pořadí	9	11	13	8
S1	Míra nezaměstnanosti	31.12.2005	-	0,116	2	2	3	2	
S2	Podíl nezaměstnaných žen	31.12.2005	-	0,081	5	4	3	3	
S3	Podíl osob do 25 let na počtu nezaměstnaných	31.12.2005	-	0,094	3	2	4	5	
S4	Podíl osob nad 50 let na počtu nezaměstnaných	31.12.2005	-	0,085	1	3	1	2	
S5	Bytová potřeba	2001	+	0,077	1	3	1	1	
S6	Intenzita „privátní“ bytové výstavby	2001-2005	+	0,069	5	3	3	2	
S7	Intenzita „veřejné“ bytové výstavby	2001-2005	+	0,065	2	3	5	1	
S8	Podíl substandardního bydlení	2001	-	0,049	2	2	1	1	
S9	Obytná plocha bytu na 1 osobu v m ²	2001	+	0,054	4	3	4	4	
S10	Volební účast při volbách do PSP ČR	2006	+	0,036	5	4	2	5	
S11	Počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé	2005	-	0,061	3	4	5	5	
S12	Počet registrovaných pacientů na 1 praktického zubního lékaře	2005	-	0,051	4	2	4	4	
S13	Počet žáků na 1 třídu (1.-9. ročník)	2004	-	0,049	2	5	4	2	
S14	Zjištěné trestné činy na 1 000 faktických obyvatel	2005	-	0,066	4	2	4	2	
S15	Podíl trestných činů spáchaných recidivisty	2005	-	0,047	1	5	4	4	
EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ					průměrná známka	4,19	3,01	3,30	3,46
					pořadí	16	3	6	9
E1	Míra zaměstnanosti ve věku 55-64 let	2001	+	0,067	4	2	4	3	
E2	Komplexně funkční velikost regionu	2001	+	0,082	3	3	4	5	
E3	Intenzita podnikatelské aktivity (na ekonomicky aktivní)	2001	+	0,093	5	1	3	4	
E4	Podíl zaměstnanců v podnicích pod zahraniční kontrolou na zaměstnancích v průmyslových podnicích nad 20 zaměstnanců	2005	+	0,047	5	4	2	1	
E5	Daňové příjmy obcí na 1 obyvatele	2003-2005	+	0,089	3	3	2	2	
E6	Podíl kapitálových výdajů obcí	2003-2005	+	0,075	5	5	3	5	
E7	Index progresivity ekonomické struktury	2001	+	0,083	5	3	3	5	
E8	Míra odvětvové specializace ekonomické struktury	2001	-	0,075	5	2	3	4	
E9	Produktivita práce v průmyslu	2005	+	0,085	5	5	5	5	
E10	Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu	2005	+	0,083	2	3	3	3	
E11	Index lokalizace ve stavebnictví	2001	+	0,046	5	4	4	3	
E12	Bonita zemědělské půdy	2002	+	0,051	2	4	2	3	
E13	Potenciál cestovního ruchu	2002	+	0,073	5	2	4	2	
E14	Kapacity hromadných ubytovacích zařízení	2005	+	0,052	5	2	4	1	
INFRASTRUKTURA, POLOHA, DOSTUPNOST, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ					průměrná známka	2,89	3,56	3,26	3,23
					pořadí	4	12	8	7
I1	Podíl obyvatel bydlících v domech s přípojkou na plyn ze sítě	2001	+	0,107	2	4	1	2	
I2	Podíl obcí připojených na veřejnou kanalizaci s ČOV	2004	+	0,132	3	5	2	1	
I3	Podíl obcí se schválenou územně plánovací dokumentací	2005	+	0,080	4	5	5	4	
I4	Ekologická stabilita krajiny	2005	+	0,119	5	2	4	4	
I5	Podíl výměry chráněných území na celkové výměře	2005	+	0,075	4	1	5	5	
I6	Relativní význam veřejné dopravy	2001	+	0,121	2	3	3	3	
I7	Průměrná doba denní vyjíždky za prací z obce bydliště	2001	-	0,098	3	5	3	2	
I8	Poloha SO ORP vůči rozvojovým a urbanizačním osám a oblastem	2005	+	0,089	3	4	4	4	
I9	Dostupnost krajského města individuální dopravou	2005	-	0,085	2	2	4	5	
I10	Dostupnost sídla ORP individuální dopravou	2005	-	0,094	1	4	3	4	

^{*)} hodnoceno stupnicí školních známek; u okruhu uveden vážený průměr

Litoměřice	Litvínov	Louny	Lovosice	Most	Podbořany	Roudnice nad Labem	Rumburk	Teplice	Ústí nad Labem	Varnsdorf	Žatec
2,64	3,27	3,16	3,19	2,84	3,79	2,50	3,39	2,55	2,33	3,13	3,34
4	11	9	10	5	16	2	13	3	1	8	12
4	4	5	5	3	4	4	3	4	1	2	3
1	5	3	3	4	4	1	5	4	1	4	3
2	4	3	3	5	5	1	4	4	4	2	3
5	3	3	2	3	5	1	5	1	4	5	5
3	4	3	1	4	1	1	1	3	5	5	4
3	4	3	5	1	3	5	2	3	2	2	2
1	3	2	3	2	4	1	5	2	1	3	2
1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	4	1
3	4	3	2	5	4	1	4	4	4	4	5
1	4	5	3	5	5	4	2	2	1	3	5
4	3	5	5	1	5	5	4	1	1	2	5
2	1	4	5	1	3	5	1	1	1	1	3
3	2	1	1	2	5	1	4	2	4	3	3
2,36	3,29	2,69	2,31	3,53	2,06	2,34	3,44	2,86	3,06	2,68	2,38
4	14	7	2	16	1	3	15	10	12	6	5
1	5	2	1	5	2	1	3	2	1	2	3
3	4	4	3	3	1	5	1	5	2	1	3
1	3	1	1	5	1	1	5	3	4	4	3
4	2	3	5	1	3	4	3	2	2	2	3
3	2	2	2	1	2	2	5	1	2	3	1
2	5	4	3	5	3	1	3	3	5	1	2
3	5	4	1	5	2	2	4	4	3	3	3
2	1	3	2	1	3	3	5	2	1	4	2
3	3	2	2	5	1	1	2	2	4	3	3
2	3	2	2	4	3	1	5	4	3	3	3
3	3	4	5	3	3	5	3	4	5	4	1
2	2	4	2	4	3	1	5	4	3	1	3
2	2	2	2	4	2	3	2	1	3	4	2
3	4	2	2	4	1	3	2	5	5	2	1
2	3	2	2	2	2	2	5	1	5	5	2
2,46	3,51	3,55	3,41	3,33	3,86	3,24	3,67	3,23	2,71	3,68	3,50
1	11	12	8	7	15	5	13	4	2	14	10
1	3	3	4	3	5	2	3	3	1	2	3
2	4	4	5	3	5	4	5	4	1	4	4
1	5	2	2	5	4	1	2	2	3	3	2
4	4	3	3	3	2	4	3	3	4	1	5
4	3	5	5	1	4	5	5	4	1	4	4
4	4	3	1	4	3	1	2	5	4	4	4
2	4	4	5	2	5	4	4	2	1	5	3
1	4	1	1	3	2	1	4	2	1	5	1
4	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
2	1	4	3	2	5	4	5	4	3	5	4
1	5	4	1	5	2	3	4	3	3	5	3
1	5	1	1	1	2	1	5	3	5	5	1
4	3	5	5	5	5	5	1	1	3	1	5
3	5	5	5	5	2	5	3	4	5	1	5
3,59	2,85	3,75	3,50	3,47	3,90	3,60	2,97	2,96	2,71	2,80	3,39
13	3	15	11	10	16	14	6	5	1	2	9
4	2	3	3	1	4	4	5	2	2	3	2
4	2	5	5	2	3	2	2	1	4	3	2
3	4	2	4	4	2	4	2	4	1	2	2
5	3	5	5	5	5	5	1	4	4	1	5
3	5	5	3	5	5	5	4	5	3	3	5
3	1	3	3	5	5	5	2	5	2	5	5
4	5	3	3	5	1	3	1	3	5	1	3
2	4	4	2	3	5	3	5	2	1	5	5
2	3	4	2	3	5	2	4	1	1	4	4
5	1	3	4	2	4	3	5	3	3	1	1

4.1.2 Vývoj dostupných ukazatelů v čase¹⁾

Okruh, ukazatel		Období	Bílina	Děčín	Chomutov	Kadaň	Litoměřice
DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ, SÍDELNÍ STRUKTURA							
D1	Úhrnná plodnost	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	1 1 -1	2 4 -11	4 3 0	4 3 1	4 4 1
D2	Standardizovaný index úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	5 5 -1	1 1 0	2 1 -1	4 2 2	1 2 -5
D3	Standardizovaný index úmrtnosti na novotvary	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	4 4 0	2 3 -3	4 5 -4	5 5 -2	2 2 -3
D4	Migrační atraktivita pro mladé (20-34 let)	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	5 4 4	5 4 4	4 4 0	5 5 -3	5 3 7
D5	Migrační atraktivita pro starší osoby (55-74 let)	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	5 5 0	5 4 3	4 4 0	3 4 -1	3 3 2
D6	Index stáří	2005 1996 <i>rozdíl pořadí</i>	1 2 -3	3 3 -1	2 1 1	1 1 1	3 2 2
D9	Souhrnný ukazatel sociálně-demografické nestability	2001-2005 1996-2000 <i>rozdíl pořadí</i>	5 5 1	4 3 -3	5 5 -1	5 5 0	3 3 -1
D12	Index sídelní rozdrobenosti	2005 1996 <i>rozdíl pořadí</i>	2 2 0	2 2 0	1 1 -1	1 1 1	2 2 0
D13	Počet částí obcí na 1 obec	2005 1991 <i>rozdíl pořadí</i>	3 4 -1	3 4 -1	2 1 2	5 3 6	3 3 0
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ							
S1	Míra nezaměstnanosti	31.12.2005 31.12.2000 <i>rozdíl pořadí</i>	2 3 0	2 1 2	3 4 -1	2 2 1	1 2 -4
S2	Podíl nezaměstnaných žen	31.12.2005 31.12.2002 <i>rozdíl pořadí</i>	5 4 6	4 4 2	3 3 3	3 2 5	3 4 -4
S3	Podíl osob do 25 let na počtu nezaměstnaných	31.12.2005 31.12.2002 <i>rozdíl pořadí</i>	3 5 -4	2 3 -1	4 3 8	5 5 -1	1 3 -2
S4	Podíl osob nad 50 let na počtu nezaměstnaných	31.12.2005 31.12.2002 <i>rozdíl pořadí</i>	1 2 0	3 4 4	1 3 -2	2 2 2	4 5 2
S5	Bytová potřeba	2001 1991 <i>rozdíl pořadí</i>	1 2 -2	3 4 4	1 1 4	1 1 4	3 4 5
S10	Volební účast při volbách do PSP ČR	2006 2002 <i>rozdíl pořadí</i>	5 5 1	4 2 6	2 5 -8	5 5 -1	2 2 -2
S13	Počet žáků na 1 třídu (1 -9. ročník)	2004 2000 <i>rozdíl pořadí</i>	2 1 7	5 5 0	4 4 -1	2 3 -5	2 3 -1
EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ							
E1	Míra zaměstnanosti ve věku 55-64 let	2001 1991 <i>rozdíl pořadí</i>	4 5 1	2 2 -1	4 4 2	3 3 -2	1 3 -3
E2	Komplexně funkční velikost regionu	2001 1991 <i>rozdíl pořadí</i>	3 5 -8	3 2 0	4 3 2	5 5 -1	2 3 -2
E11	Index lokalizace ve stavebnictví	2001 1991 <i>rozdíl pořadí</i>	5 3 7	4 3 2	4 2 7	3 2 1	1 2 -1
E14	Kapacity hromadných ubytovacích zařízení	2005 2000 <i>rozdíl pořadí</i>	5 5 -1	2 3 1	4 5 -1	1 2 0	3 3 2

¹⁾ hodnoceno stupnicí školních známek; u rozdílu pořadí mezi SO ORP představuje záporná hodnota zlepšení

Litvínov	Louny	Lovosice	Most	Podbořany	Roudnice nad Labem	Rumburk	Teplice	Ústí nad Labem	Varnsdorf	Žatec
4	5	5	3	4	4	3	4	1	2	3
5	4	2	4	3	3	1	5	4	3	1
-4	5	12	-6	8	6	6	-7	-9	-3	2
5	3	3	4	4	1	5	4	1	4	3
4	1	2	3	1	1	5	4	1	2	1
3	1	-3	1	2	1	-1	-4	0	1	4
4	3	3	5	5	1	4	4	4	2	3
4	2	1	5	5	1	4	4	4	2	2
1	2	5	1	1	-1	0	0	3	-3	3
3	3	2	3	5	1	5	1	4	5	5
3	3	3	4	5	1	4	3	3	5	4
0	-2	1	-7	-6	1	-2	-2	3	0	2
4	3	1	4	1	1	1	3	5	5	4
4	2	1	5	1	2	2	4	4	4	3
-5	0	3	-3	-1	-1	-1	-3	3	0	4
4	3	5	1	3	5	2	3	2	2	2
4	4	5	1	3	5	2	4	3	2	3
0	0	1	1	2	-1	0	0	-2	0	-1
4	3	2	5	4	1	4	4	4	4	5
5	3	2	5	4	1	3	3	4	4	3
-1	0	0	0	0	0	2	2	-3	-1	5
1	4	5	1	3	5	1	1	1	1	3
1	4	5	1	3	5	1	1	1	1	3
1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0
2	1	1	2	5	1	4	2	4	3	3
2	2	1	2	5	1	4	2	5	3	4
1	-2	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	-2
5	2	1	5	2	1	3	2	1	2	3
5	3	2	5	4	1	2	2	1	1	4
0	-1	-7	0	-7	1	8	-3	0	9	2
4	4	3	3	1	5	1	5	2	1	3
3	4	5	3	2	5	1	4	2	3	3
5	-1	-10	2	-1	-1	0	1	0	-3	-4
3	1	1	5	1	1	5	3	4	4	3
3	1	3	4	2	3	4	3	5	4	1
-3	0	-2	3	-1	-4	3	0	-4	1	7
2	3	5	1	3	4	3	2	2	2	3
3	5	5	1	5	5	5	3	3	3	4
2	-3	0	0	-1	0	-1	0	0	-2	-1
2	2	2	1	2	2	5	1	2	3	1
3	4	4	2	4	4	5	2	3	4	4
4	-2	-1	-2	-6	-2	0	-2	4	0	-8
3	2	2	4	3	1	5	4	3	3	3
3	2	1	5	1	1	5	5	3	4	2
1	0	0	-1	3	0	2	0	-2	0	1
2	2	2	4	2	3	2	1	3	4	2
3	4	2	4	1	3	4	2	4	5	4
-2	-1	3	3	0	6	-7	-2	2	-1	-1
3	3	4	3	5	2	3	3	1	2	3
5	4	5	5	3	4	2	3	1	1	4
-4	-3	1	-4	10	-5	4	1	0	3	0
4	4	5	3	5	4	5	4	1	4	4
5	3	5	3	4	4	5	3	1	4	2
-4	2	1	-1	7	1	1	0	0	-4	6
5	4	1	5	2	3	4	3	3	5	3
4	4	3	4	3	4	4	1	2	5	3
0	-3	-7	4	-7	-6	-4	3	5	0	-1
5	5	5	5	2	5	3	4	5	1	5
5	4	5	5	5	5	4	3	4	1	5
-1	4	1	4	-11	0	-1	2	1	0	0

SEZNAM UKAZATELŮ POUŽITÝCH PRO SOUHRNNÉ HODNOCENÍ POSTAVENÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Okruh DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ, SÍDELNÍ STRUKTURA

- D1 **Úhrnná plodnost** (součet měr plodnosti jednotlivých věkových skupin žen; průměry jsou vypočteny z narozených dětí ženám příslušného věku za 5 let a sečtených stavů žen příslušného věku, tedy vážený průměr)
- D2 **Standardizovaný index úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy** (podíl skutečného a teoretického počtu zemřelých na danou příčinu; teoretický počet zemřelých je výslednicí aplikací věkově specifických měr úmrtnosti na danou příčinu v ČR na věkovou strukturu příslušného ORP)
- D3 **Standardizovaný index úmrtnosti na novotvary** (podíl skutečného a teoretického počtu zemřelých na danou příčinu; teoretický počet zemřelých je výslednicí aplikací věkově specifických měr úmrtnosti na danou příčinu v ČR na věkovou strukturu příslušného ORP)
- D4 **Migrační atraktivita pro mladé** (saldo vnitřního stěhování osob ve věku 20–34 let na 10 000 obyvatel celkem)
- D5 **Migrační atraktivita pro starší osoby** (saldo vnitřního stěhování osob ve věku 55–74 let na 10 000 obyvatel celkem)
- D6 **Index stáří** (počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 0–14 let)
- D7 **Souhrnný ukazatel vzdělanosti obyvatel ve věku 25–64 let** (vážený součet podílů obyvatel nad 15 let s dosaženým stupněm vzdělání: ZŠ, vyučen, SŠ s maturitou, VOŠ a VŠ; váhy zohledňují počet let školní docházky, kterých je standardně potřeba k dosažení daného stupně vzdělání; zdroj: SLDB)
- D8 **Míra účasti na sekundárním a terciárním vzdělávání** (procento studujících osob ve věku 15-29 z celkové populace příslušného věku; zdroj: SLDB)
- D9 **Souhrnný index sociálně-demografické nestability** (souhrnný ukazatel zahrnující: podíl rodáků žijících v SO ORP, migrační přírůstek, podíl neúplných rodin, podíl dětí narozených matkám mladším 20 let, potratový index, podíl umělých přerušení těhotenství žen mladších 20 let na všech UPT, rozvodovost, podíl obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání)
- D10 **Podíl cizinců na obyvatelstvu**
- D11 **Hustota zalidnění** (počet bydlících obyvatel na km²)
- D12 **Index sídelní rozdrobenosti** (vážený součet podílů obyvatel žijících v nejmenších obcích, obce do 200 obyvatel (váha 0,5), obce s 200-499 obyvateli (váha 0,333), obce s 500-999 obyvateli (váha 0,1666))
- D13 **Počet částí obcí na 1 obec**

Okruh SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

- S1 **Míra nezaměstnanosti** (procento nezaměstnaných registrovaných na úřadech práce z celkové pracovní síly)
- S2 **Podíl nezaměstnaných žen** (procento žen z celkového počtu uchazečů o zaměstnání)
- S3 **Podíl osob do 25 let na počtu nezaměstnaných**
- S4 **Podíl osob nad 50 let na počtu nezaměstnaných**
- S5 **Bytová potřeba** (trvale obydlené byty na 100 cenových domácností; zdroj: SLDB)
- S6 **Intenzita „privátní“ bytové výstavby** (dokončené byty stavěné soukromou osobou na 1 000 obyvatel)
- S7 **Intenzita „veřejné“ bytové výstavby** (dokončené byty stavěné obcí či státem na 1 000 obyvatel)
- S8 **Podíl substandardního bydlení** (procento bytů III. + IV. kategorie z celkového počtu trvale obydlených bytů; zdroj: SLDB)
- S9 **Obytná plocha na 1 osobu v m²** (zdroj: SLDB)
- S10 **Volební účast při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR** (procento vydaných obálek z celkového počtu registrovaných voličů)
- S11 **Počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé** (zdroj: ÚZIS)
- S12 **Počet registrovaných pacientů na 1 praktického zubního lékaře** (zdroj: ÚZIS)
- S13 **Počet žáků na 1 třídu ZŠ (1.–9. ročník)**
- S14 **Zjištěné trestné činy na 1 000 faktických obyvatel** (v počtu obyvatel byl zohledněn obvykle přítomný počet osob vzhledem k dojížděcí za prací a do škol; zdroj: PČR)
- S15 **Podíl trestných činů spáchaných recidivisty** (zdroj: PČR)

Okruh EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ

- E1 Míra zaměstnanosti ve věku 55–64 let** (procento zaměstnaných osob ve věku 55–64 let z celkového počtu obyvatel příslušného věku; zdroj: SLDB)
- E2 Komplexně funkční velikost regionu** (vážený průměr počtu obyvatel (váha 1), pracovních míst celkem (váha 2) a pracovních míst ve službách (váha 3) na obyvatele; zdroj: SLDB)
- E3 Intenzita podnikatelské aktivity** (procento samostatně činných včetně zaměstnavatelů z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel; zdroj: SLDB)
- E4 Podíl zaměstnanců v podnicích pod zahraniční kontrolou na zaměstnancích v průmyslových podnicích nad 20 zaměstnanců**
- E5 Daňové příjmy obcí na 1 obyvatele**
- E6 Podíl kapitálových výdajů obcí**
- E7 Index progresivity ekonomické struktury** (vážený součet podílu jednotlivých sektorů na celkové zaměstnanosti bydlícího obyvatelstva – primární (váha 1), sekundární (váha 2), služby: OKEČ G–I (váha 3), služby: OKEČ J–O, (váha 4); zdroj: SLDB)
- E8 Míra odvětvové specializace ekonomické struktury** (variační koeficient podílů jednotlivých odvětví (oddíly OKEČ) na celkové zaměstnanosti bydlícího obyvatelstva; zdroj: SLDB)
- E9 Produktivita práce v průmyslu**
- E10 Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu**
- E11 Index lokalizace ve stavebnictví** (podíl zaměstnaných ve stavebnictví v ORP na zaměstnaných ve stavebnictví v kraji dělený podílem ekonomicky aktivních v ORP na ekonomicky aktivních v kraji; zdroj: SLDB)
- E12 Bonita zemědělské půdy** (průměrná úřední cena zemědělské půdy počítaná jako vážený průměr cen v jednotlivých katastrech, vahou je výměra zemědělské půdy; zdroj: vyhláška MF ČR)
- E13 Potenciál cestovního ruchu** (Průměrný potenciál území vypočtený jako vážený průměr hodnot příslušných obcí, vahou je výměra obce. Průměrný potenciál je vážený ukazatel, expertní metodou byl ohodnocen potenciál území pro dílčí složky cestovního ruchu – přírodní, kulturní aj.; zdroj: Ústav územního rozvoje Brno)
- E14 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení** (počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel)

Okruh INFRASTRUKTURA, POLOHA, DOSTUPNOST, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- I1 Podíl obyvatel bydlících v domech s přípojkou na plyn ze sítě** (zdroj: SLDB)
- I2 Podíl obcí připojených na veřejnou kanalizaci s ČOV**
- I3 Podíl obcí se schválenou územně plánovací dokumentací** (územní plán obce, urbanistická studie)
- I4 Ekologická stabilita krajiny** (poměr ekologicky pozitivně využívaných ploch k ekologicky negativně využívaným; pozitivně využívané = lesy, sady, zahrady, vinice, chmelnice, louky a pastviny a vodní plochy, negativně využívané = orná půdy, zastavěné plochy, ostatní plochy, např. dopravní, těžba aj.)
- I5 Podíl výměry chráněných území na celkové výměře**
- I6 Relativní význam veřejné dopravy** (podíl obyvatel využívajících k denní dopravě do zaměstnání nějaký druh veřejné dopravy z celkového počtu osob denně dojíždějících za prací; zdroj: SLDB)
- I7 Průměrná doba denní vyjíždky za prací z obce bydliště** (zdroj: SLDB)
- I8 Poloha správního obvodu ORP vůči rozvojovým a urbanizačním osám a oblastem** (syntetický ukazatel vycházející z počtu bodů přidělených na základě přítomnosti rozvojových os a oblastí a urbanizačních os a oblastí a jejich významu – regionální, nadregionální, mezinárodní. Rozvojový potenciál představují území s intenzivním současným i budoucím využitím. Souvisí s koncentrací obyvatelstva, ekonomických a kulturních aktivit. Urbanizační potenciál je více vázán na osídlení a aktivity obyvatelstva.)
- I9 Dostupnost krajského města individuální dopravou** (průměrná doba cesty automobilem z obcí SO ORP do krajského města; zdroj: www.mapy.cz)
- I10 Dostupnost sídla ORP individuální dopravou** (průměrná doba cesty automobilem z obcí SO ORP do sídelního města ORP; zdroj: www.mapy.cz)

4.2 Vnitrokrajské rozdíly v celorepublikovém pohledu

CÍL KAPITOLY

V předchozích kapitolách jsme se věnovali regionálním rozdílům v Ústeckém kraji z vnitrokrajské perspektivy. Tato kapitola tento pohled doplňuje o celorepublikovou dimenzi a zasazuje Ústecký kraj do kontextu regionálních rozdílů všech krajů České republiky. Převážně grafickou formou⁴⁷ hodnotí **homogenitu** (vyrovnanost jednotlivých regionů) resp. **heterogenitu** (rozdílnost jednotlivých regionů) Ústeckého kraje a uzavírá odpovědi na otázky, které jsme si položili v úvodu této publikace:

- Patří Ústecký kraj do skupiny krajů s relativně malými, průměrnými nebo velkými vnitroregionálními rozdíly?
- V jakých tématických okruzích vznikají největší vnitrokrajské rozdíly?

POSTAVENÍ KRAJE V ČESKÉ REPUBLICE

Při celkovém pohledu na regionální rozdíly v rámci jednotlivých krajů **patří Ústecký kraj mezi ty relativně homogenní**, tzn. že oproti ostatním krajům jsou rozdíly mezi jednotlivými správními obvody ORP relativně malé⁴⁸. Projevuje se tak již několikrát zmiňovaná neexistence jediného ekonomického centra, které by na sebe vážalo většinu ekonomických a sociálních aktivit v kraji a které by působilo jako jediný regionální pól rozvoje. Krajské město Ústí nad Labem je jen jedním z velkých měst, která se vinou od Děčína na východě k Chomutovu na západě celým Ústeckým kraje. Z tohoto důvodu nejsou jednotlivé správní obvody, na něž je kraj rozdělen, tak rozdílné, jako v případě krajů s jedním velkým ekonomickým centrem. O relativně velké podobnosti všech správních obvodů kraje svědčí už to, že jak v případě **počtu obyvatel**, tak při porovnání **rozlohy** správních obvodů dosahuje Ústecký kraj nejnižší variability ze všech krajů České republiky. Ústecký kraj je například velmi homogenní, pokud jde o charakteristiky **nezaměstnanosti**, o některé základní **demografické ukazatele** či pokud jde například o **index progresivity ekonomické struktury**, který hodnotí odvětvovou strukturu zaměstnanosti.

Ovšem ne ve všech oblastech a ve všech ukazatelích se homogenita Ústeckého kraje projevuje. Například relativně heterogenní je kraj v případě **intenzity podnikatelské aktivity**, v níž se odráží odlišnost ekonomického života mezi obvody s velmi nízkou aktivitou (Bílina, Litvínov, Most) a obvody, v nichž je podnikatelská aktivita v kraji nejvyšší, ale stále poměrně nízká oproti zbytku ČR (Roudnice nad Labem, Litoměřice či Děčín). Poměrně velké rozdíly oproti ostatním krajům se projevují rovněž v oblasti **bydlení**. Například podíl substandardního bydlení činí v Rumburku až 9 % bytového fondu, zatímco v Mostě méně než 1 % a podobně je tomu i v případě bytové potřeby. Pokud budeme hodnotit krajskou variabilitu **produkce na zaměstnance v průmyslu**, je Ústecký kraj v důsledku extrémních hodnot v Litvínově nejméně homogenním krajem. Ovšem pokud odhlédneme od tohoto extrému, patří Ústecký kraj do středu pomyslného žebříčku variability krajů, stejně jako v případě **průměrných mezd**, které se v průmyslu vyplácejí. O velmi rozdílném charakteru ekonomického zaměření správních obvodů v Poohří-Polabí a obvodů v Severočeské hnědouhelné pánvi, svědčí i celorepublikově nejvyšší variabilita v **podílech zemědělské půdy** jednotlivých správních obvodů na jejich celkové výměře.

VARIABILITA VYBRANÝCH UKAZATELŮ A TÉMATICKÝCH OBLASTÍ

Rozdíly míry variability (měřené variačním koeficientem) mezi jednotlivými tématickými okruhy, resp. mezi jednotlivými ukazateli, jsou značné, jejich porovnání nemusí být vždy smysluplné a často není výsledné zjištění překvapivé, spíše potvrzuje předpoklad vyvozený z jiných závěrů. Nejvyšší variability z námi

⁴⁷ Grafické zobrazení zachycuje jednak rozpětí hodnot jednotlivých krajů (rozdíl mezi maximální a minimální hodnotou) a rovněž pozici krajských hodnot vůči republikovému průměru ve vybraných ukazatelích. Vedle rozpětí jsme pro hodnocení regionálních rozdílů jednotlivých krajů použili rovněž výpočet variačních koeficientů v krajích u vybraných ukazatelů.

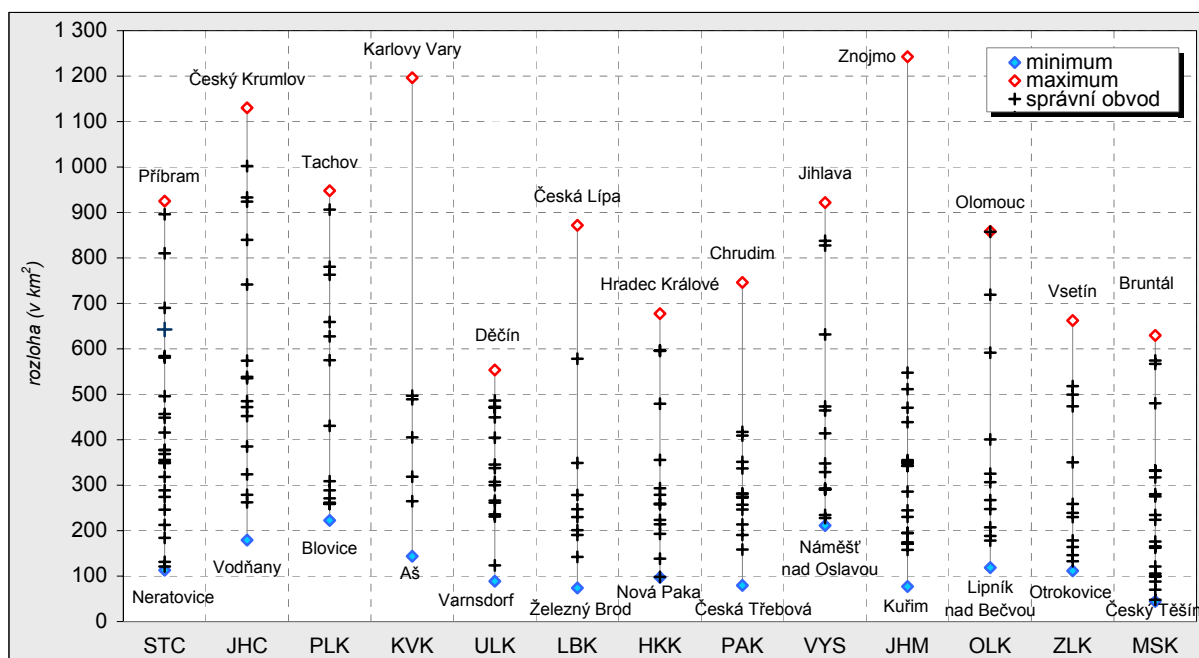
⁴⁸ Vycházíme při tomto tvrzení z výpočtu variačního koeficientu za jednotlivé kraje podle skutečně existujících rozdílů mezi správními obvody ORP, tak jak jsou administrativně vymezeny, bez ohledu na jejich velikost. Všechny správní obvody tak vstupovaly do výpočtu směrodatné odchylky stejnou vahou. Důvodem, proč jsme zvolili tuto metodu (a ne metodu zohledňující i velikosti regionů), byla interpretační jednoduchost, a hlavně vnitřní ucelenost celé publikace. Při hodnocení správních obvodů podle jednotlivých ukazatelů jsme i v předchozích kapitolách přistupovali ke všem správním obvodům se stejnou důležitostí, a ne podle toho, jak velký je který region. O úskalí porovnávání různých velkých správních obvodů mezi sebou jsme hovořili v úvodních kapitolách této publikace.

hodnocených ukazatelů (jako základ jsme použili vybrané ukazatele ze sady používané v kapitole 4.1) dosahovaly ty ukazatele, které byly přímo závislé na sídelní struktuře a na administrativním rozdělení krajů na jednotlivé správní obvody, jako například variabilita rozlohy, počtu obyvatel, hustoty zalidnění či počtu částí obcí na jednu obec. Naopak poměrně nízká variabilita byla zaznamenána v případě některých základních demografických ukazatelů (jako například úhrnná plodnost, úmrtnost a průměrný věk) nebo například u bytové potřeby obyvatelstva. Úmrtnost na nemoci oběhové soustavy je mírně variabilnější než celková úmrtnost nebo úmrtnost na novotvary. Průměrný věk je méně variabilní než index stáří. Variabilita produkce na zaměstnance v průmyslu je vyšší než variabilita mezd v průmyslu (mezi správními obvody krajů České republiky). Rozdíly uvnitř krajů jsou také relativně vyšší v případě celkové nezaměstnanosti než v případě doplňkových charakteristik nezaměstnanosti (jako například podíl žen nebo podíl určitých věkových skupin na celkové nezaměstnanosti).

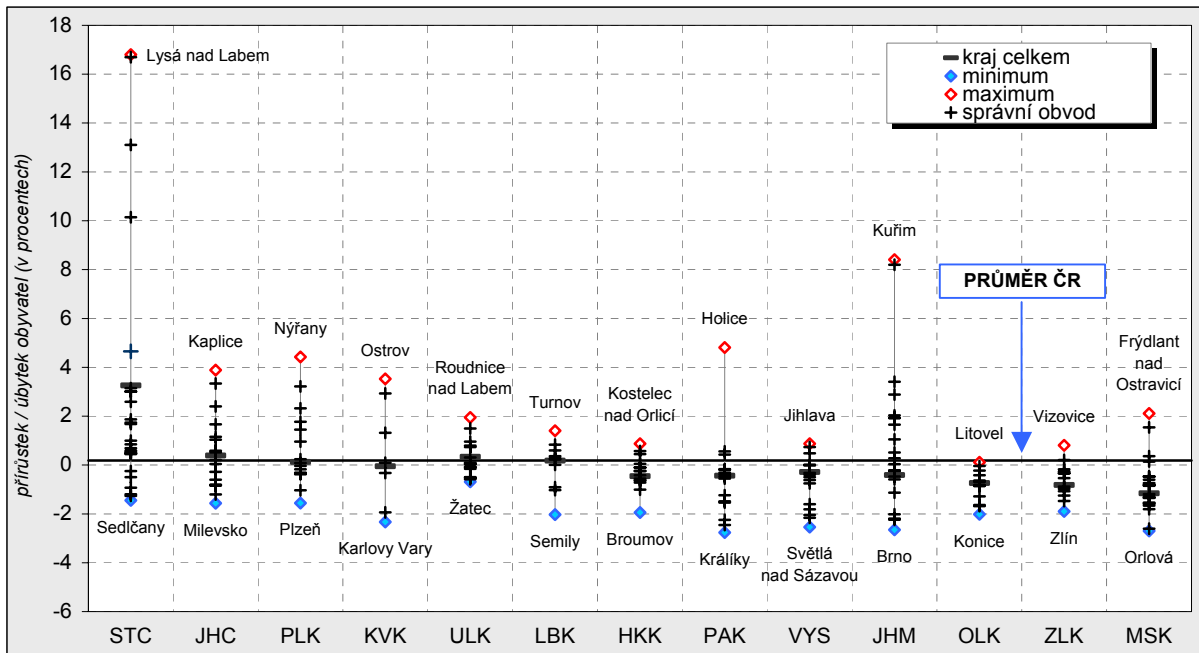
REGIONÁLNÍ ROZDÍLY V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

V této podkapitole uvádíme již pouze grafické znázornění regionálních rozdílů podle vybraných ukazatelů v jednotlivých krajích České republiky.

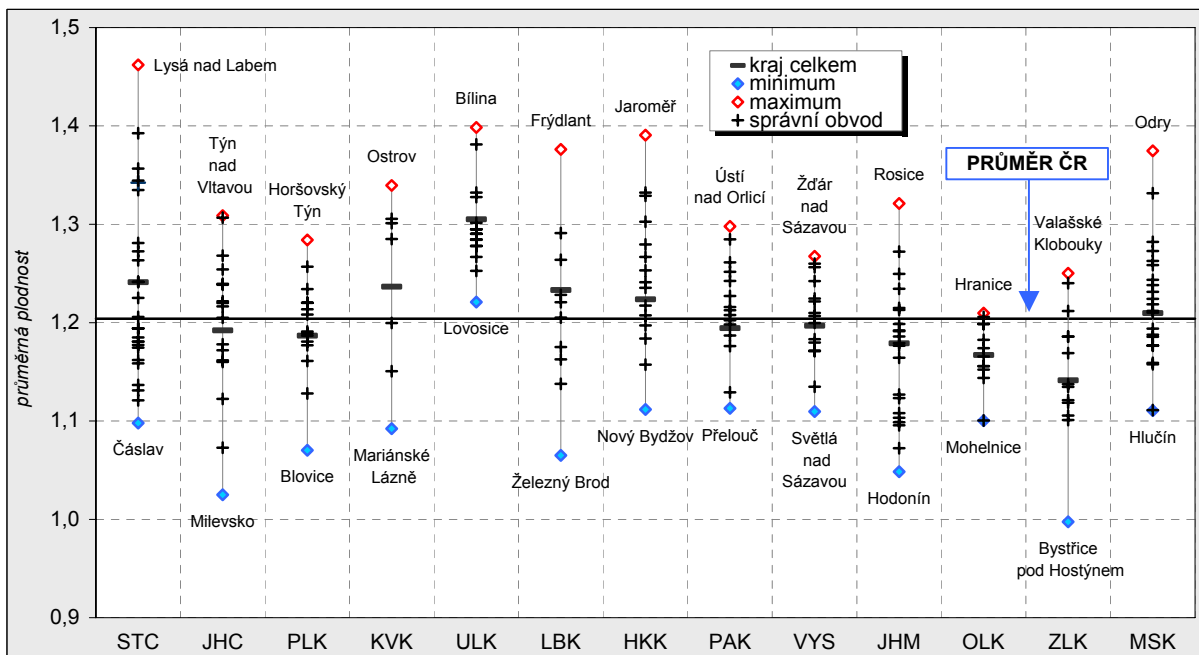
Rozloha k 31. 12. 2005 podle správních obvodů ORP

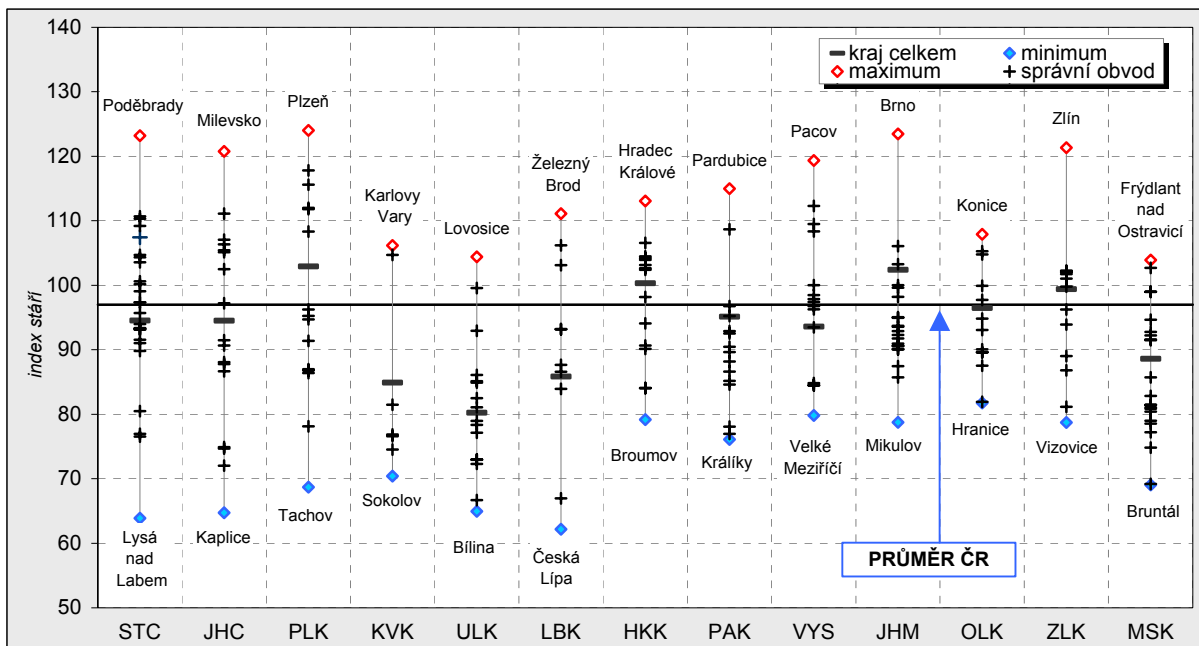
Relativní přírůstek obyvatel v letech 2000-2005 podle správních obvodů ORP

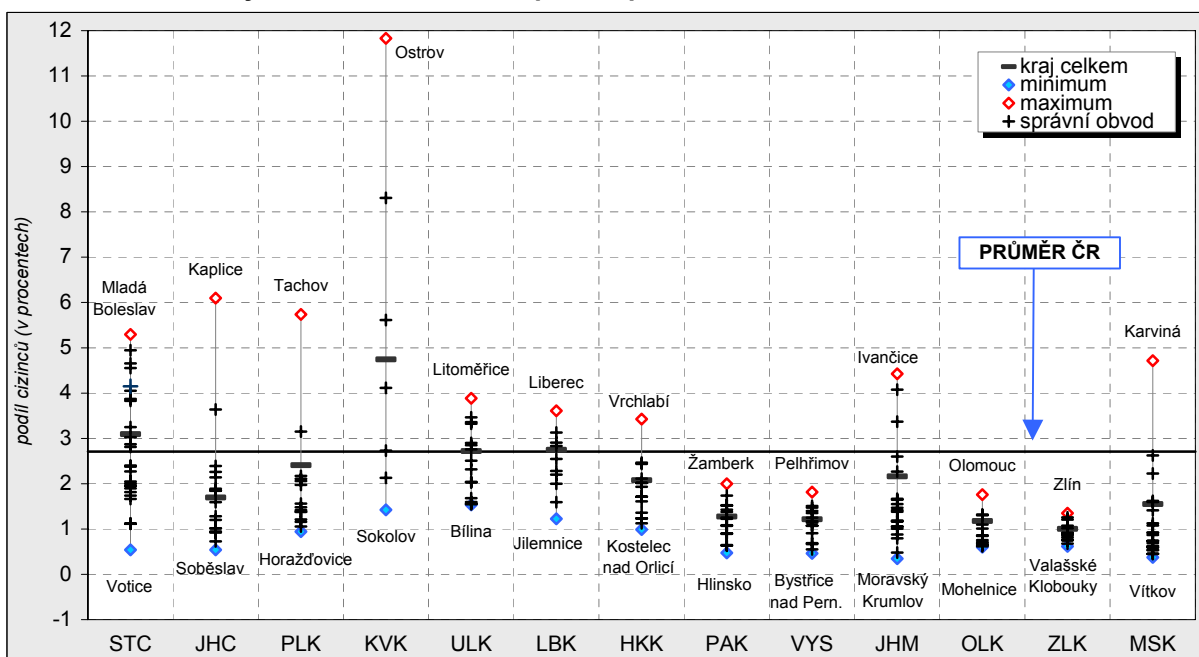
Úhrnná plodnost v letech 2001-2005 podle správních obvodů ORP

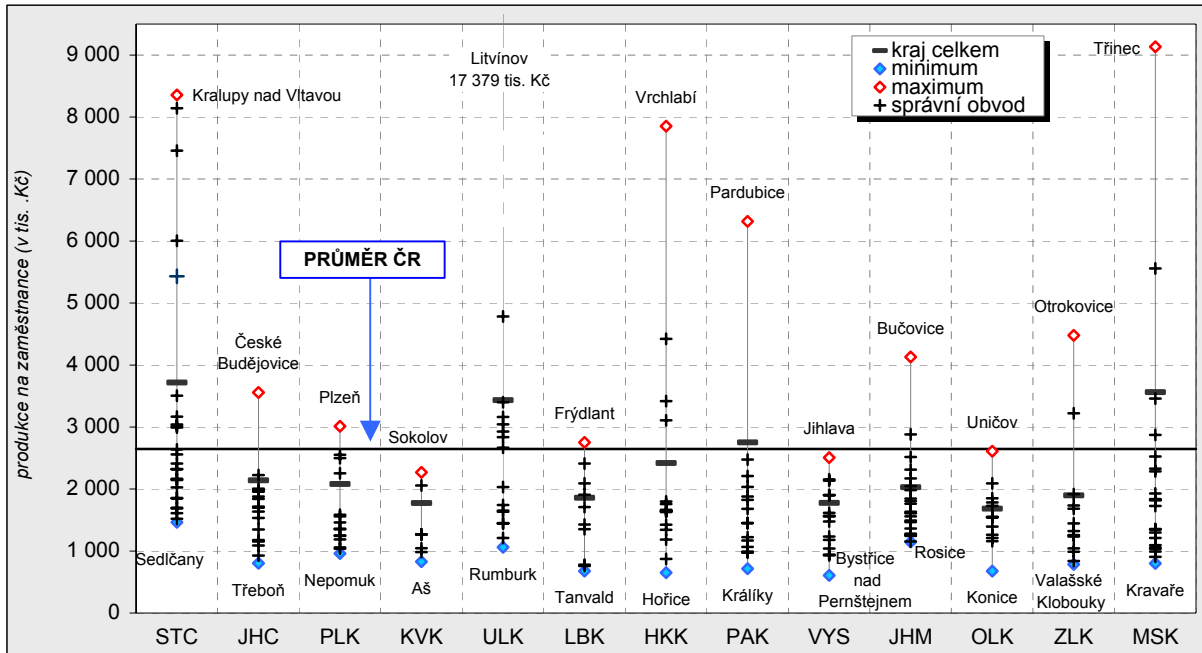
Index stáří podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2005

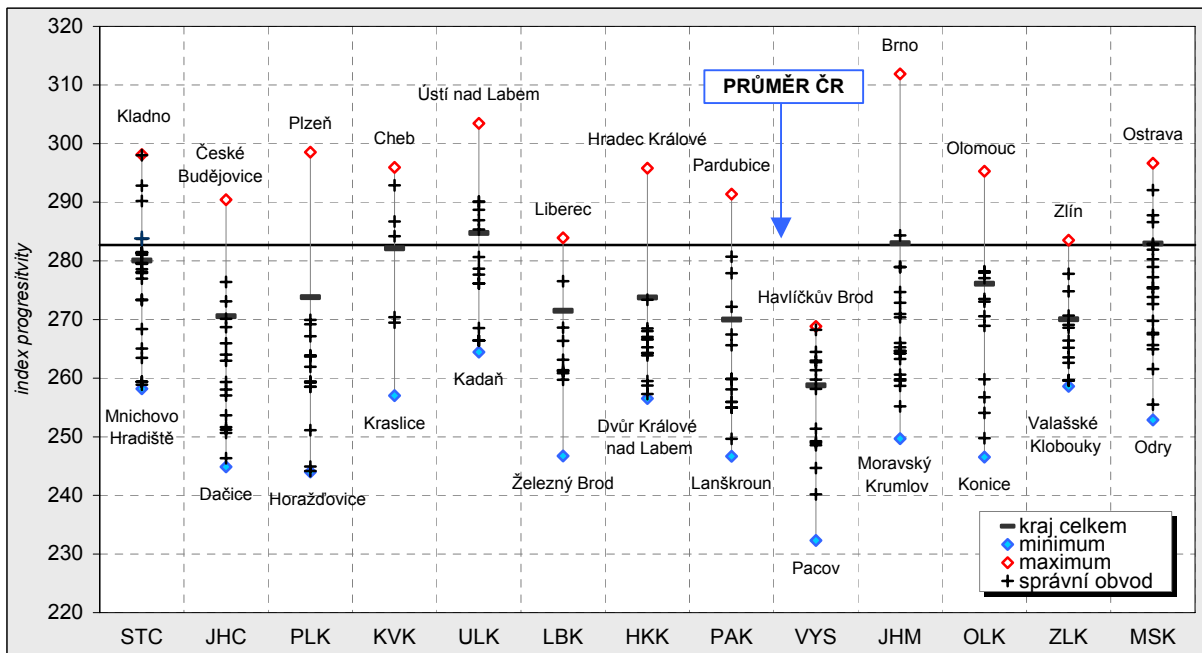
Podíl cizinců na obyvatelstvu v roce 2005 podle správních obvodů ORP

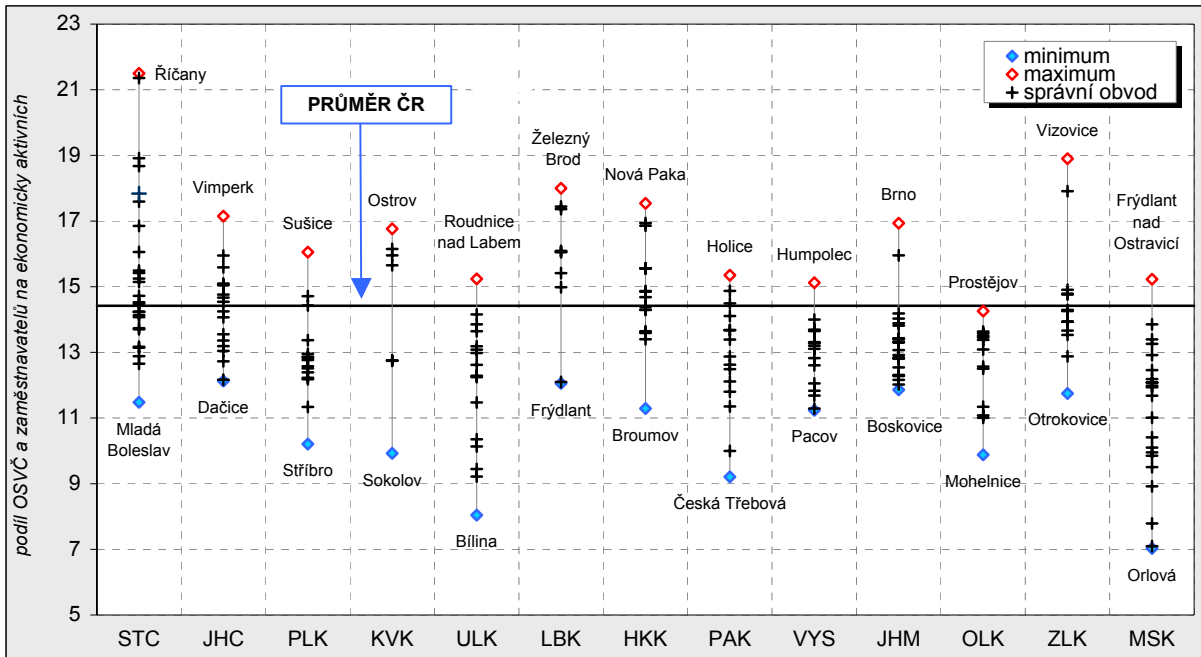
Produkce na zaměstnance v průmyslových podnicích s 20 a více zaměstnanci v roce 2005

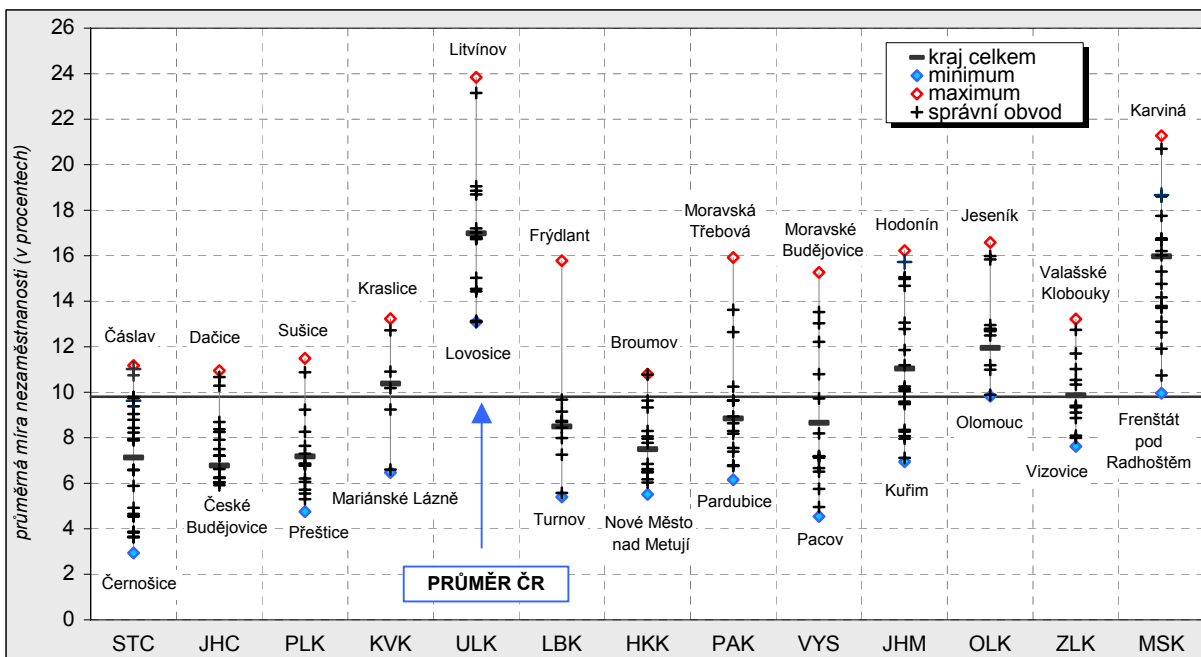
Index progresivity ekonomické struktury (SLDB 2001)

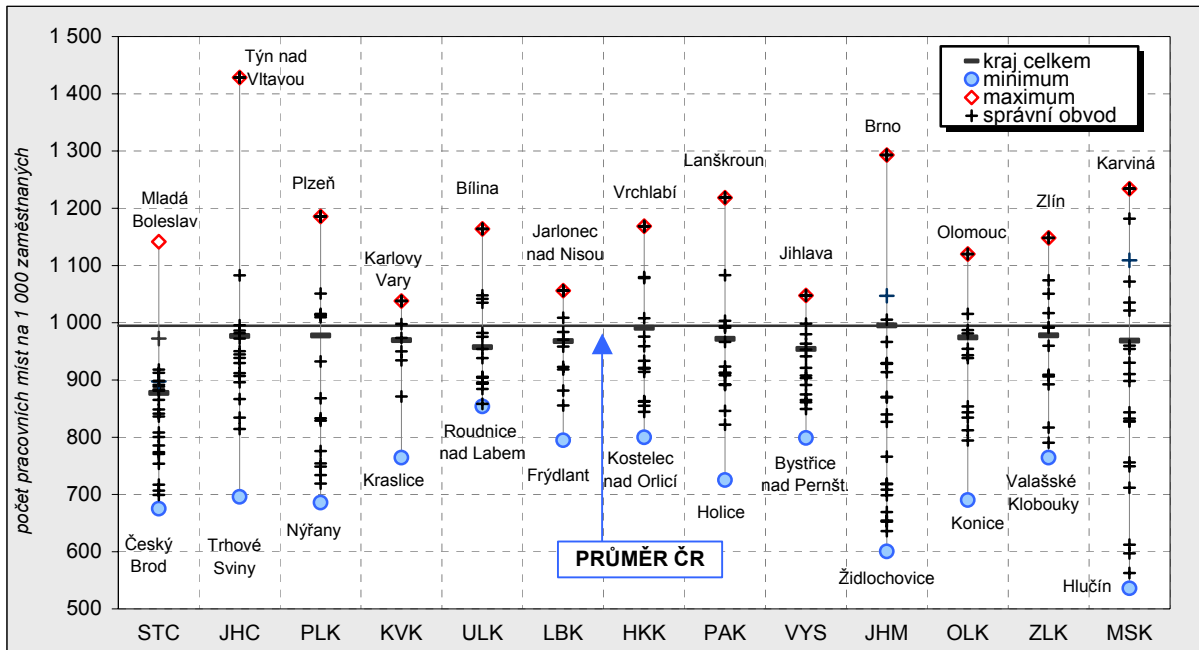
Intenzita podnikatelské aktivity podle správních obvodů ORP (SLBD 2001)

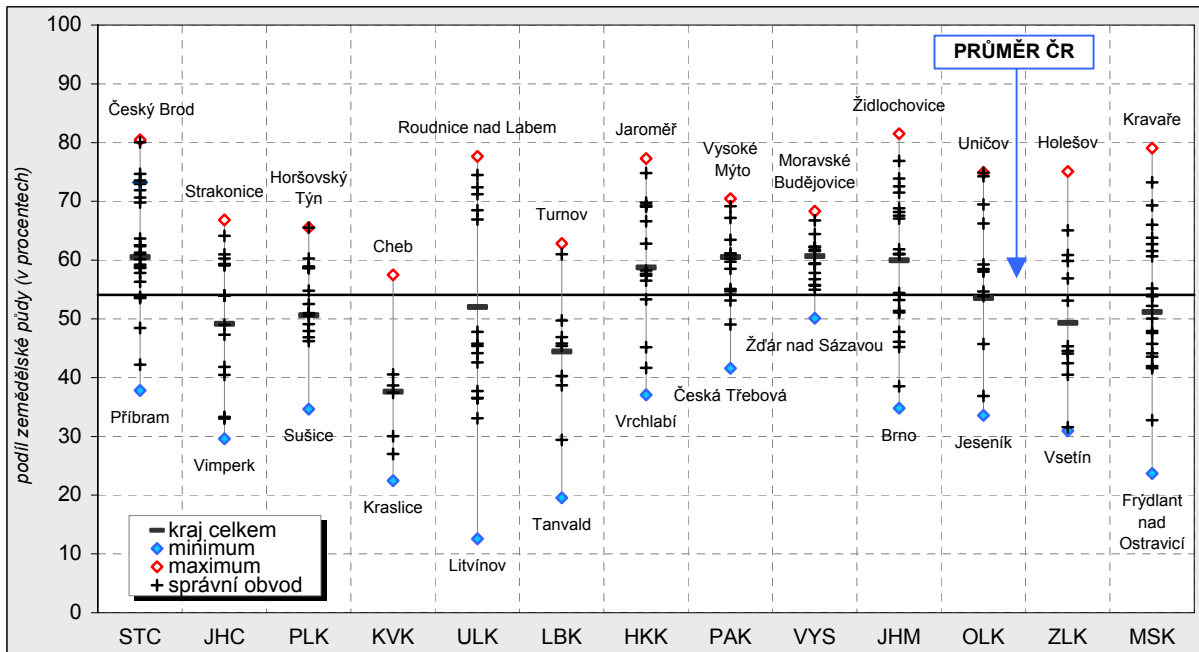
Průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2001-2005 podle správních obvodů ORP

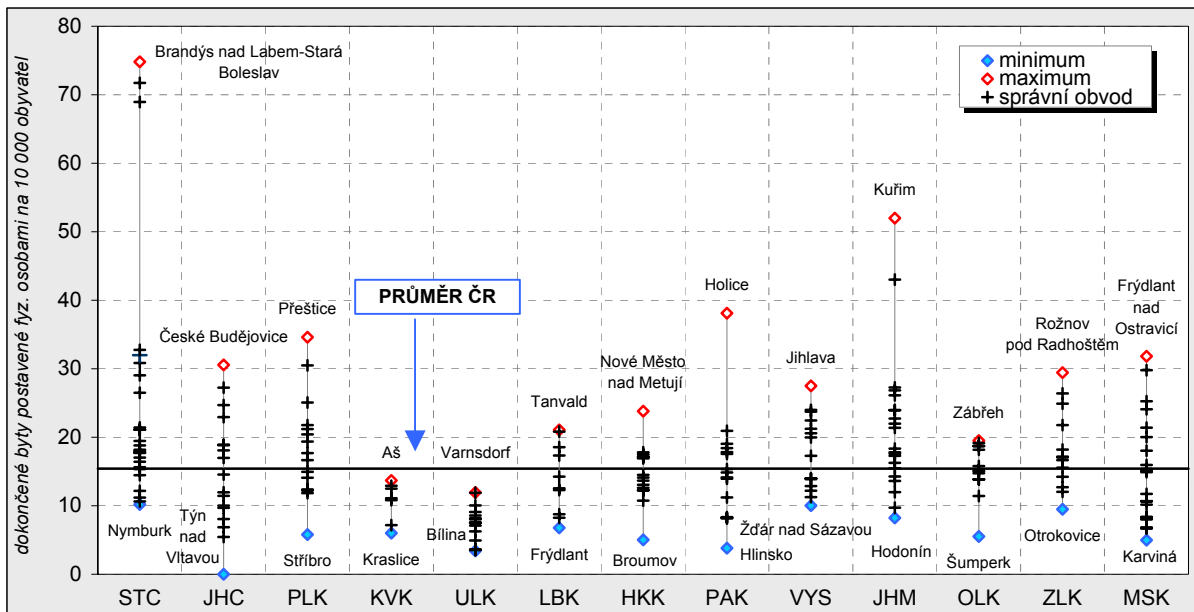
**Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných (bydlících v SO ORP)
podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SLDB 2001)**

Podíl zemědělské půdy na celkové výměře správního obvodu ORP v roce 2005

Intenzita privátní bytové výstavby v letech 2001-2005 podle správních obvodů ORP

Podíl obyvatel bydlících v domech s přípojkou na plyn ze sítě (SLDB 2001)

